

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14
Pe o lună . 2-40
Nu l de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
un 40 franci.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA

și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferencz-utca 20.

INSERTIUNILE

se primesc la redac-
ție.

Mulțumite publice și Loc de-
schis costă fiecare sîn 20 fil.
Manuscripte nu să lua-
poiază.

Valori naționale.

(Δ) Ne amintim cu toții impresia dezastruoasă provocată de înfrângerea noastră electorală de astăvară. Mulți o socoteau de-a dreptul o catastrofă după care toate s'au sfârșit. Astăzi am început să o privim mai liniștiți. Vedem într'insa un epizod dureros dar trecător în lunga epopee a războiului nostru național. Ne dăm seama că pierderea unui număr de mandate și de deputați, oricât de valoroase ar fi fost unele din aceste forțe, nu însemnează încă pierderea dreptului și a putinții de a-i realege pe viitor recucerind locurile pierdute. Dar întâmplarea asta trebuie să ne învețe a judeca lucrurile și uneori și oamenii după adevărata lor importanță.

Politica ne face adesea să lunecăm pe povârnișul judecăților unilaterale, privind lucrurile din punctul de vedere al importanței lor pur politice. Cei ce judecă astfel nu-și dau seama că lupta națională se deosebește în mod fundamental de orice altă luptă politică.

Ea e o luptă pentru existența materială și morală a unui neam. Și cum existența unui neam cuprinde toate problemele vieții sale, lupta națională devine o noțiune mult mai largă și mai cuprinzătoare decât orice luptă politică. Orice problemă capătă importanța unei chestiuni vitale pentru neam și lucrurile cele mai impolitice, în alte împrejurări, aici devin probleme de ordin pronunțat politic și național.

Trebuie să ne obișnuim prin urmare a privi lucrurile într'un mod mai potrivit cu realitatea și să restabilim valoarea lor națională adevărată spre a ne feri de greșeli pe viitor. Aceasta o reclamă nu numai un sentiment de elementară dreptate, ci mai presus de toate o imperioasă necesitate politică. Mărind importanța unei probleme vom concentra toate forțele și toată atențiunea asupra ei și vom neglija altele poate mai importante. Exagerând odată proporțiile unui succes și alte ori pe ale unei înfringeri sau primejdii naționale, ne vom da când în prada buziilor prea optimiste când în brațele unui pesimism desnădăjduit care atrofiază orice energie în acțiuni. Oxilarea asta dintr'un extrem în altul nu poate fi decât păgubitoare mersului regulat al vieții naționale. Mai mult decât oricare politică, lupta națională cere un echilibru statornic, o stare normală de sănătate și trezvie necurmată a spiritelor.

Ați urmărit »Studiile statistice« ale d-lui Eugen Brote ?

Bietul dl Brote de atunci s'a retras din rîndul valorilor naționale și a trecut în rîndul... valorilor antinaționale, deși de data asta puțin primejdioase. Dar datele sale ne

arătau lucruri adesea îngrijitoare. Pretutindeni procentul străinilor crește mai repede decât al Românilor, chiar și în ținuturi atât de curate ca Hunedoara sau Țara-Oltului. În altele, ca în Bihorul înapoiat, creșterea noastră e aproape staționară (deși se știe că populațiile cele mai inculte au creșterea cea mai repede). În Bănat Russu-Șirianu ne-a arătat un șir întreg de comune în plin proces de scădere a populației românești. Cine a dat atențiune acestei chestiuni ? Cine a »bătut« vre odată »alarm« în fața acestei primejdii, chiar dacă ea se afla numai decît sub ochii lui, de altfel atât de... pânditori după primejdii naționale ?

În fața noastră se deschide aici o chestiune mare : *problema statistică* a luptei naționale. În orice discuție politică întrebarea cea dintâi ce ni-se pune e : *Câți sunteți ?* Cu cât vom fi mai mulți, cu cât va fi mai mare numărul nostru, cu atât va crește și suma de nedreptate ce ni-se face, va crește dreptul nostru a cere o schimbare. Statistica ne dă titlul de drept fundamental pe care răzimăm orice revendicări politice în fața Europei. La baza o'i cărei plângeri, ori cărei protestări a noastre se află cifra de trei milioane pe care nu o amintim dar la care ne gândim totdeauna.

Iată deci o valoare națională, poate cea mai fundamentală care ar cere sollicitudinea noastră neconținută și de care ne preocupăm totuș prea puțin și în mod trecător sau incidental.

Și cu toate acestea dacă am fi chemați să stabilim valoarea adevărată a problemelor și a câmpurilor de activitate națională, nu aș șovăi să proclam prioritatea *problemei școlare* înaintea tuturor. Dăunăzi a apărut în tipografia din Valenii-de-Munte o broșură asupra situației școalelor noastre primare. E o lucrare de minunată rezumare clară și succintă a întregii chestiuni. Aflăm dintr'insa că până acuma sub regimul noii legi școlare, aplicată definitiv la 1 Septembrie 1910, mai multe sute de școale românești au fost închise. Și dacă nu vom lua cuvenitele măsuri, alte multe sute de școale românești vor cădea pradă aceleiaș sortii. Trebuie deci jertfe nouă, ori cât de mari au fost aduse până acuma, bunăoară prin dăruirile princiare ale d-lui Vasile Stroescu.

Numai cine își dă pe deplin seama de însemnătatea unei *singure* școale românești, va pătrunde deplin mărimea dezastrului și a primejdiei. Fiecare școală e o cetate națională în cel mai deplin înțeles al cuvântului și fiecare dascăl român umilit săvârșește în definitiv o muncă mult mai pozitivă decât orice om politic (oricât respect am avea pentru rolul lui național). El sal-

vează un sat de o mie-două de români de primejdia cea mai pozitivă : *maghiarizarea* prin școala străină. E un lucru atât de mare acesta, deși strîns într'un cadru mic, încât trebuie să ni-l închipuim cu tot dinadinsul spre a-l aprecia în de-ajuns. Și totuș cine vorbește de primejdia asta care azi amenință nu un sat, nu două, sau zece, ci sute de sate românești. Pentru ce ? Pentru că politica ne-a întunecat judecata, făcându-ne să prețuim lucrurile după valoarea națională pe care le o atribuie ea.

Ne aducem aminte cu toții de lupta atât de înălțătoare ce s'a purtat acum trei ani și jumătate în parlament și în afară de el contra legii lui Apponyi. Ce însuflețire, ce mișcare și ce recedescentă a forțelor repulsive a neamului. Ai fi crezut că dacă *ivirea depărtată* a primejdiei e în stare să ne ridice la această înălțime a datoriei, *prezența* ei va trebui să mărească eforturile noastre la infinit. Și azi, când primejdia prevestită ne a *sosit*, ce nepăsare și indolență pentru aceiaș chestiune școlară !

Se va spune că acuma după aplicarea legii, totul e târziu. Nu, autorul broșurii pomenite, cel mai competent cunoscător al lucrurilor, ne asigură că *nu este totul pierdut*. Dacă vom fi treji și conștienți multe se vor putea salva încă. Dar cine se mai preocupă azi de asemenea lucruri ? De îndată ce ele eu ieșit din sfera politicii de zi nimeni nu se mai interesează de ele. Acum chestia școlară e o sură și incoloră chestiune de administrație.

Un singur om, îngropat undeva în vrafuri de acte aride, se mai pasionează de ea. Incolo nimeni nu se mișcă, nimeni nu se interesează de soarta școalelor. Dar câțiva tineri se încumetă să spuie adevăruri timide și zmerite despre unele »valori naționale«, numai decît se sună alarma (*ierțați : se bate alarm«*) împotriva noii »primejdii naționale«. Se fac călătorii lungi la București, se organizează acolo conciliabile în cari toate secăturile sdrobesc și sfarmă pe tinerii »refractari«, se adună la Budapesta 40 de oameni din mari depărțări cu cheltuială mare și se înființează un ziar nou. Într'un cuvânt, se face o cheltuială însemnată de nervi și de bani cu care tu, naiv autor al unei broșuri despre mântuirea școalelor, vei fi făcând zadarnic socoteală câte școale și câte sate românești ai fi putut salva de maghiarizare.

Aș putea să urmez înainte cu pildele edificatoare. Dar cred că oricine va fi înțeles rostul lor.

Trebuie să dărimăm concepția greșită de valoare exagerată ce se dă la noi politiceii.

Nu pentru că aş avea vre-o preocupare împotriva ei. O socotesc de-o îndeletnicire necesară şi productivă. Dar nu este bine a i-se subordona celelalte ţărîmuri de activitate naţională. Altfel toate forţele, toate talentele noastre se vor îndrepta în mod firesc spre politică, ca fluturii spre lumină, lăsându-le pe celelalte în umbră şi în multă părăsire. Cunosc multe persoane al căror nume e rar pomenit şi cari totuşi săvîrşesc o muncă naţională de-o valoare superioară multor personajii sărbătorite şi admirate. Şi vice-versa.

Cine vorbeşte de pildă de un om ca Victor Tordăşianu când se face pomelnicul luptătorilor naţionali? Sau cine pomeneşte cu aceiaşi ocazie pe un Vasile Osvadă? Şi totuşi cine ar putea produce atâtea dovezi, atâtea rezultate pozitive de muncă naţională adevărată ca unul pentru creierea clasei de mijloc şi cucerirea oraşelor şi celalalt pentru problema cooperatismului românesc!

Foarte instructiv a fost cazul poetului Octavian Goga care a putut fi insultat în mod impunit de o secătură de tipograf, cocoşat în fruntea unui ziar cu aprobarea tacită a comitetului. La un popor cu idei bine stabilite asupra valorii naţionale a unui cugetător un asemenea lucru ar fi fost cu neputinţă, la noi s'a privit, nu cu indignare şi revoltă, ci cu setea de scandal a unui popor inconştient de valoarea naţională a oamenilor săi.

Dar să nădăjduim o îndreptare.

Ea se va opera pe încetul pe măsură ce publicul se va lumina şi ajunge să-şi dea seama de lucruri, de persoane şi de importanţa lor.

Atunci abia, când le vom fi aşezat în adevărata proporţie a valorii lor naţionale, va putea începe o muncă serioasă şi răvniitoare pentru înaintarea noastră.

»Episcopul Radu despre împăcarea româno-maghiară«. Din Oradea-Mare ni-se scrie: Ziarele locale şi, pe urma lor, ziarele din capitală înregistrează un »mare discurs«, pe care l-ar fi rostit episcopul gr-cat. Dr. Demetriu Radu, cu prilejul unui banchet dat de el societăţii din Oradea, - despre »împăcarea româno-maghiară«. Presa ungurească vede în acest discurs »un presemn serios al înţelegerii româno-maghiare«...

Acest »mare« discurs n'a fost rostit. Episcopul Radu, inspirat de momentele sărbătorilor naşterii Domnului, a spus cum, înainte cu 2000 de ani, a răsunit pentru întâiaşdată chemarea la pace şi şi-a exprimat nădejdea (aproape şablon) ca şi între cetăţenii acestei patrie să se sălăşluiaască pacea, spre binele patriei comune.

Atât a spus episcopul Dr. Demetriu Radu, despre care, de altminteri, se ştie că a declarat şi el contelui Tisza că numai organele partidului naţional-român sânt reprezentanţii adevăraţi ai poporului românesc, fără cari nu se poate încheia nici o pace... Cor.

Ziarul »autorizat« şi ziarele mai puţin autorizate. »Telegraful Român« scrie azi un articol de aprecieri, intitulat »Românul«. Reţinem câteva constatări esenţiale:

Corect şi adevărat e, că numai onoratul comitet executiv nu şi-a avut organul său de publicitate, partidul însă — da. Toate ziarele româneşti dela noi au fost şi sunt ale partidului, pentru că toate stau în serviciul partidului. Să ni-se pună, care ziar românesc dela noi a îndemnat cîndva pe Romîni să-şi dea copiii la şcolile ungureşti, să se plece în faţa năzuinţelor de maghiarizare, să şi părăsească limba şi legea, şi care ziar românesc dela noi a îndemnat cîndva pe alegătorii romîni să-şi dea voturile pentru candidaţii străini, şi nu pentru candidaţii naţionali romîni?

Era bine deci, dacă se făcea această distincţie, la aparenţă neînsemnată, dar foarte necesară, şi se spunea, că noul confrate este organul autorizat al comitetului executiv al partidului naţional, iar în serviciul partidului stă şi el alături cu celelalte, nu deasupra, deci fără a avea vre-un drept de prioritate faţă de celelalte. Pentru că să ne gîndim numai bine asupra lucrului: dacă »Romînul« singur e decretat de organ al partidului naţional român, iar celelalte ziare dela noi nu, atunci uşor s'ar putea scoate concluzia, că nu toţi Romîni aparţin partidului naţional român, ci numai o parte, şi încă partea cea mai mică, ceea ce, fireşte, nu ar corespunde de loc adevărului.

Pentru a fi aceia ce trebuie să fie un ziar la înălţimea chemării, un organ al comitetului executiv al

partidului naţional român, nu e de ajuns conluzul onoratului comitet, pentru că cu concluze nu se înfiinţează şi nu se desfiinţează ziare, ci se cere muncă grea şi istovitoare de puteri, munca oamenilor cari se înţeleg, şi cari întregul lor intelect şi toată curăţenia sufletului lor o consacră ziarului. Oameni harnici, pătrunşi de simţul responsabilităţii, conştiinţioşi, cu suflet curat, robi ai condeului, fac gazetele, iar nu concluzele comitetului, şi nici comitetele de supraveghiere, fie ele compuse de altcum din nume cât de strălucite! Şi în credinţa, că astfel de oameni lucrează pentru binele obştesc la noul ziar arădan, — iar nu oameni, cari au intrat la gazetă numai pentru a fi căpătuiţi, — dorim tinărului şi valorosului confrate viaţă lungă şi isbînda visurilor sale curate.

Delegaţiunile. Azi după amiazi la orele 5 s'a întrunit la Budapesta delegaţiunea ungară. Ministrul finanţelor comune, baronul de Burian a prezintat proiectul de buget al armatei comune, din care reţinem următoarele date:

Trebuinţele zilnice ale armatei reclamă o cheltuială de 29 milioane, iar cheltuielile extraordinare 26 milioane, pe când pentru ale marinei se prevăd 55 milioane coroane. Cea mai mare parte a acestor cheltuieli cade asupra echipării flotei. S'a proiectat edificarea a patru Dreadnoughturi pentru 2424 milioane, trei încrucişătoare cu 30 de milioane, şase torpiloare cu 18 milioane, douăsprezece torpiloare de suprafaţă cu 12 milioane, şase corvete submarine cu 10 milioane: deci peste tot 3124 milioane.

Suma aceasta se împarte în şase părţi şi în bugetul anului 1911 au fost luate 55 milioane. Toate cheltuielile regulate se vor acoperi din exoperarea unui credit, din care pentru anul 1911 se va cere aprobarea în primul rând a împrumutului de 20 milioane pentru armată şi cele 55 pentru marină, la cari se mai adaugă încă patru milioane pentru tunurile de câmp, astfel că în sumă rotundă ar trebui vreo optzeci de milioane, dintre cari treizeci de milioane cad asupra Ungariei. Extragînd competenţele vamale mai rămân de plătit 188 milioane, dintre cari şapte milioane cad asupra Ungariei.

Bugetul resortului de externe se cifrează la Cor. 15.783.314. Un excedent de 597.393 cor. faţă de bugetul din anul trecut.

FOIŢA ZIARULUI »TRIBUNA«.

SONET.

O duioşie dulce mă supune
Cu farmece din vremi de-odinioară
Şi inima începe să mă doară
De câte glasul amintirii-mi spune

Dar toate le alin ca prin minune
Cînd ochii-mi între file se coboară,
Că 'n voi dragi cărţi e vecinic primăvară
Şi nesecat isvor de 'nfelepciune.

Revino dar cu dor melancolie
Am iar scrisori în plicuri parfumate
Putem veghia de-acuma 'n dragă voie.

Căci vreau ca 'n mohorâta mea chilie
Să fiu între volumele-adorate,
Un nou, un mistic Robinson Crusoe.

Al. Cotruş.

Un festival naţional.

Nota spiritului naţional românesc, inaugurat la Arad, cu atîta însufleţire, de Reuniunea Femeilor în toate petrecerile şi balurile ce s'au aranjat de cînd cu reorganizarea sa, a fost accentuată cu deosebit succes, în cel din urmă matineu, care a avut loc în ziua de Bobotează. Interesul plin de simpatie al publicului românesc arădan, care a urmărit cu o frumoasă concordanţă sufletească aceste noi manifestări culturale, pornite din cele mai curate ideale naţionale, a trimis ca un suflu de redeşteptare până în inimile poporenilor şi ţăranilor atît din Arad cât şi din împrejurimi. Şi al patrulea festival organizat de Reuniune, ne-a făcut din ziua Bobotezei o zi aparte, încălzită de sfîntenia unei îndoite sărbători.

Gestul frumos al femeiei din pătura cultă a fost o chemare încredinţătoare un semn prietenesc, de apropiată iubire plină de grijă, care a curmat îndoiala şi persistenta retragere sfîcioasă a ţărancei, obişnuită să nu se simtă bine în apropierea doamnelor, aşa de ridicate de-asupra sufletului şi fiinţelor lor. În lumina feerică a sălei aceleia de petreceri domneşti, ochii lor aiuriţi de dragul cucoanelor ce le aduseseră acolo, alături de ele, priveau nedumeriţi tribuna învesmîntată în scoarţe româneşti şi stergarele frumos potrivite pe pereţi; au rămas fermecate sufletele lor, înstrăinate de puterea uitărei, de tot ce vedeau desfăşurîndu-se înaintea lor.

Un basm de demult, povestit de bunice în legănarea copilăriei, şi basmul ăsta cu doine frumoase, cu haine tot cu aur şi argint, trăia acolo sub ochii lor înmărmuriţi cari se trezeau ca dintr'o lungă amorţeală. Şi ce minune, lucrurile erau întoarse. Cît de bogate şi strălucitoare în frumuseţea lor, erau cucoanele în porturile româneşti şi cît de sărăcicioase şi schimonosite se găseau ele, ţărancele, în hainele lor de tîrg, aşa de rău potrivite să se asemene cu străiele boiereşti. Şi apoi jocurile, hora, chindia, sârba, haşegana cu ce potriveală şi cu cîtă frumoasă mlădiere îşi vedeau ei jucându-li-se jocurile, pe cari ei, în focul zilelor acestora ce schimbă tot, se pregăteau să le lase de proaste şi urâte. Dar vorba frumoasă ce ascultau ei acolo, li-se părea lor un graiu de aur ce-l cunoşteau aşa de bine şi totuşi li-se părise aşa de sărăcicios şi aşa de puţin. Cum ascultau ei de cu drag, povestea aceea în versuri ce le spunea aşa de frumos de chinul dragostei unei Florice, de bobi, de vrăji, de Feţi Frumoşi bălai, cu părul de-aur.

A fost, de sigur cea dintâie sărbătoare, în stilul acesta la Arad, o zi în care, în sfîrşit sufletul ţăranului, de fapt, nu numai în vorbă, şi-a găsit adevărata şi cea mai luminoasă cale, cătră sufletele domnilor cari i-au cliemat la ei, ca să-i cinstească aşa cum merită frumuseţea naturei lor de români curaţi.

Pentru aceasta, sala aceia ticsită în parte covârşitoare de poporeni suburbiiilor româneşti din Arad şi mulţi ţărani şi de prin satele împrejmuitoare, a făcut din festivalul acela, în-

Bugetul ministerului de finanțe comun se urcă cu 71.276 coroane peste limita bugetară a anului trecut și se cifrează la cor. 4.677.586.

O considerabilă creștere a poverilor pe linia întreagă.

Mandatul dela Ighiu. Senatul II al curții de casație din Budapesta a debătut azi petiția ce s'a înaintat din partea alegătorilor români din circumscripția Ighiuului împotriva alegerii guvernamentului Szász Pál. Se știe că la alegerile recente candidatul partidului nostru național dl Dr. Alexandru Vaida-Voevod a fost trântit cu un singur vot. Petiția alegătorilor români a fost susținută și apărută de domnul Dr. Aurel Vlad. Partidul guvernamental din Ighiu a înaintat și el o petiție, având ca reprezentant pe avocatul Dr. Tetéleni Armin din Budapesta. Ședința senatului a avut loc la orele 10 a. m. sub președinția judeului Emil Zachár. Reprezentantul alegătorilor guvernamentali a prezentat un volum întreg de date mincinoase și exagerate, pe cari le-a cules din vâlmășala de acuzații ce aduceau zierele ungurești pe timpul agitațiilor electorale. Intre altele cosirea hordelor, distrugerea viilor, agitațiile contra unguirilor de pe arvon și multe altele la fel și atât de obișnuite.

În ciuda acestui aparat de acuzații eronate senatul nu s'a lăsat convins. Dr. Tetéleni a recurs atunci la un expedient neobișnuit până acum în analele acestor fel de debateri. A spus că petiția prezentată de alegătorii români poartă o mulțime de iscălituri ale unor analfabeti, cărora la oficiul notariatului public nu li-s'a explicat cuprinsul petiției. Domnul Dr. Aurel Vlad a protestat cu energie contra acestui suptrefugiu meschin, senatul însă l'a admis și le-a cerut petiționarilor români să dea o nouă petiție în termen de 15 zile și să observe toate formele legale. O nouă cauciune de opt mii de coroane deci pentru alegătorii dlui Vaida!

Zierele ungurești vestesc că petiția ar fi fost respinsă definitiv, — tendința lor mistificatoare e evidentă.

Obstrucție lentă. Discuția la proiectele de bancă continuă silită și lipsită de orice interes. Azi au vorbit iarăși deputați din opoziție și doar un singur guvernamental, Antal Géza. Caracterul obstrucțio-

nist al acestei vinovate pierderi de vreme nu mai suferă îndoială și semnatura situației ne-o dă, durere, tocmai râvna aceasta zadarnică a opoziției.

Situația guvernului.

O nouă cucerire a panmaghiarismului.

Atitudinea ziarelor vieneze a fost și în trecut un indiciu elocvent pentru situația guvernelor ungare. Atitudinea asta însă a știut să rămână în cadrele unei tendinți antimaghiare, totdeauna bine evidențiată și răsărită din solcitudinea pentru menținerea echilibrului dualist primejduit de aspirațiile independiste ale utopiștilor maghiari. O notă de sinceră bunăvoință n'a reușit să se încetățenească niciodată în coloanele acestei prese și eram obișnuți cu un implacabil refractarism din partea ei ori de câte ori venia vorba de odioasele concesii ce se cereau pe seama fantasmagoriei panmaghiare.

Azi lucrurile par a se fi schimbat în mod îngrijitor. Diapazonul stăruințelor antimaghiare abia de mai vibrează în coloanele ziarelor creștin-sociale și ades ne oprim nedumeriți în fața tot mai evidentelor dovezi de concesivitate ce se manifestă față de guvernele ungare în paginile unor mari și răspândite ziare din Viena.

Ne dăm bine seama de efectul ce trebuie să aibă mai ales în redacțiile evreiești grasele subvenții din tezaurul Ungariei, precum și de tendința de comercializare completă a unor ziare, cu toate acestea însă atitudinea lor față cu guvernul contelui Khuen-Héderváry nu ne-o mai putem explica decât c'un fapt pe cât de verosimil pe atât de îngrijitor, cu acreditarea progresivă a fantasticei ipoteze despre posibilitatea contopirii tuturor neamurilor nemaghiare din Ungaria în balta arpadiană. Acreditată odată aceasta ipoteză e numai firesc că

trebuie să se ivească și spiritul de concesivitate necesar pentru creierea condițiilor primordiale din cari să se înfiripe statul etnicește unitar dimpreună cu toate atribuțiunile sale logice.

Și cine ne-ar putea spune gradul de înălțime până la care a reușit să răsbată curentul panmaghiar și cine știe dacă n'a izbutit să cucerească deja și sferile din preajma coroanei... Vedem însă că guvernul contelui Khuen reușește azi fără nici o greutate să și plaseze comunicatele în cele mai multe ziare din Viena și că aceste sânt primitoare pentru orice inspirații din sursă budapestană. Dacă tactica guvernului trebuie să recurgă la amenințări, guvernul și le plasează ușor în presa vieneză, iar dacă voește să și câștige o opinie publică favorabilă pentru proiectele sale, el găsește un concurs generos la presa aceasta, deși se știe și la Viena, nu mai puțin decât la noi în Ungaria, că planurile guvernului resumă un singur gând: clădirea vavilonului panmaghiar.

„N. W. Tgblt“, de pildă, ne spune în numărul său de ieri că la *local cel mai înalt* niciodată n'au fost mai mulțămiiți de cum sânt azi cu guvernul contelui Khuen și că toate opintirile opoziției ungare de-a zădărnici proiectele de bancă și a creia o stare de ex-lex băneji austro-ungare sânt zădărnice. În acelaș senz scrie „N. Fr. Presse“, „N. W. Abendblatt“ și altele.

Dar ceea ce ne surprinde mai mult e rezerva ce manifestă aproape întreagă presa vieneză față cu noua cucerire maghiară în armată. Am anunțat anume, că în cadrele reformei legii militare și în special, în cadrele reformei codului penal s'a adoptat ca bază principiul parității dualiste, împărțindu-se monarhia în două teritorii jurisdicționale, așa că în Austria să se valideze la toate instanțele singură limba germană, iar în Ungaria singură limba ungurească ca limbă de dezvoltare. Adevărat că — după cât ne asigură aceleași ziare — guvernul austriac mai stăruie încă pentru sustragerea

chinat lor, țăranilor, poporului, cel mai frumos matineu artistic, național, din câte a aranjat Reuniunea până acum. Și pentru aceasta, comitetul, în frunte cu neobosită presidentă dna Letiția Oncu, care și pune la dispoziție și casa, pentru toate repetițiile acestor matineuri, merită adâncă recunoștință și felicitări pentru ca mereu cu aceeași însuflețire, să se ridice deasupra vâtorilor tuturor neajunsurilor și piedecilor și înainte, tot înainte să croiască — dreaptă și largă — calea culturii adevărate a femeiei române! De asemenea merită speciale mulțumiri doamnelor și domnișoarele ce și-au dat grațiosul lor concurs la reușita frumosului program a aceluia festival.

Începând cu un Valse de Moskovsky cântat la pian de dna Hortensia Velici, cu o vobulibilă lejeritate, doinele naționale ce le-a cântat în urma valsului, cu foarte multă înțelegere și simțire, a fost cea dintâi surprindere frumoasă pentru popor, care n'a fost lăsat să aștepte mult, ce era a lui și pentru el.

A urmat apoi dna Marilina Bocu, care a recitat una dintre cele mai frumoase poezii ale lui Heliade Rădulescu, „Sburătorul“ legenda fecioarei îndrăgostite, care se plânge mamei de chinurile sburătorului, smeul-făt frumos ce vine noaptea pe coș și torturează pe fata ce e să cadă îndrăgostită. Limbajul curat, cules din vorba de toate zilele a țăranului, cum și marginile frumoase trezite din sufletul fecioarei dela țară, cu toată poezia și fantasmul compoziției, a fost o adevărată revelație pentru popor, pentru țăranuțele ti-

nere mai ales, care ascultau cu fețele înșeninate și ochii aprinși, toată povestea aceia minunată a sufletelor lor. Dna Bocu purta un frumos costum național, din România.

O apariție nouă și grațioasă în societatea românească dela Arad a fost Dra Florica Cioran, dela București. A cântat cu o voce admirabilă, curată, puternică și un adevărat temperament românesc, „Mândruțo de demult“ de Dima și „Insura-ma-și insura“ de G. Șorban, însuflețind publicul ce o aplauda fără încetare, în așa măsură, că a fost constrânsă să le repete. A cântat apoi „Habenera“ din Carmen, de Bizet. Temperamentul puternic, vocea sa ca acordurile unei harpe eoliene, figura și grațioasa înfățișare a Dreii Cioran, din întâmplare, o Carmen întru chipată, a făcut din partea aceasta punctul său culminant.

Dl Constantin Cehan a recitat monologul „Cinei-i Nuhâm“ de Th. Speranță, cu un umor și o vervă, care a stârnit continuă ilaritate a publicului, foarte animat de apariția perciunatului de jupân.

Programul s'a încheiat cu partea cea mai frumoasă. Jocurile românești Hora, Sârba, Chindia și Hategana. În acordurile de introducere ale fermecătoarei hore a lui Brediceanu, cântate foarte frumos la pian de Dra Onora Luca, perechi, perechi, apăreau pe scenă. Ideale întru chipări de țărance, făpturi frumoase, chipuri ca cele poetizate de neuitatul penel grigorescian: Drele: Steluța Suci și Auicuța Pop în costume din România,

(jud. Argeș), Aurica Burdan și Zenuța Popovici costume din România (Câmpu-Lung și Muscel), Livia Vătan și Mărioara Trailescu pitoreștile porturi de pădurence de prin ținuturile Hunedorei, Florica Crișan și Livia Dumitrescu în port bănățenesc și Viorica Ursu și Angela Radovan în frumosul port din comitetul Ciucului. Cu o grație nespūsă și mlădieri ca de ramuri înflorite hora aceia de zâne de pe plaiurile românești, a jucat când domol și lin, ca-n plâns molcom de doină, când săltat, când bătut ca'n tremurul trilat al cântului de flaut, rând pe rând cele patru jocuri, cari minunau până la extaz ochii și sufletul țăranilor ce și priveau chipul lor adevărat, dar înfrumusețat și luminat ca într'o vrajă.

Și e inferior, rezultatul celor câteva sute de coroane ce au intrat, de pe urma festivalului în casa Reuniunii. Dar dragostea ce au aflat-o țăranii în sârbătoarea aceia a lor, în schimbul celor zece creițărași plătiți de fiecare, icoana scumpă cu care au plecat ei în suflețe și învățătura neasemănată ce au cules mințile lor din chipul acesta de petrecere, cari le-au deschis inimile ca'n fața unui dar neprețuit și neașteptat, fețele și ochii lor iluminați de clipa celei mai sănătoase fericiri, iată adevăratul și superiorul rezultat care răscumpără cu adevărată recompensă toată munca frumoasă a Reuniunii Femeilor dela Arad.

ofițerilor originari din Austria dela aceasta regulă, dar e prea probabil că va renunța în cele din urmă, cedând spiritului general de condescendență pentru actualul guvern ungar.

Semnalăm simptomele acestea caracteristice, a căror ivire se datorește, credem, în primul rând, inerției ce stăpânește lupta de apărare națională a tuturor popoarelor nemaghiare din țară, în vreme ce stafia panmaghiarismului prinde să îmbrace forme pripăibile.

Preștiri pentru alegeri.

București, 10 Ianuarie.

Noul guvern român este în plină activitate de instalare. Cea dintâi problemă de rezolvit pentru el a fost dizolvarea Camerei și a Senatului și formarea unei majorități în Corpurile legiuitoare.

Dl Petre P. Carp, primul-ministru, a avut o consfătuire cu domnia președinți ai Camerei și Senatului în vederea formalităților dizolvării Corpurilor legiuitoare. Înainte de a le dizolva însă d-sa a încercat să dobândească consimțirea majorității pentru votarea unui credit de 250 de milioane pentru mai multe reforme de făcut în armată și pentru îmbunătățiri de adus Căilor ferate române. Cererea dlui Carp nu a fost primită de majoritatea liberală.

Azi deci Corpurile legiuitoare au fost convocate spre a li-se citi decretul de dizolvare.

Noul parlament va fi convocat în sesiune extraordinară pe Luni 7/20 Martie.

Prima chestiune pentru guvern este: care va fi atitudinea celor două partide de opoziție în alegeri? Primul-ministru dl P. P. Carp a făcut imediat ce și-a ocupat postul, o vizită domnului Ion Brătianu, șeful partidului liberal, și i-a propus o combinațiune în vederea alegerilor generale. D-sa a oferit întregii opoziții, atât liberalilor cât și conservatorilor-democrați, din 293 de locuri (183 la Cameră și 110 la Senat) un număr de 55 de locuri în viitorul parlament: 20 în Senat și 35 în Cameră, spre a se alege toți fruntașii opoziției, cu condițiune însă ca amândouă partidele de opoziție să renunțe la orice altă luptă electorală.

Cât pentru partidul său, dl Brătianu a refuzat propunerea dlui Carp, spunând că nu renunță la lupta electorală pe toată linia și în toate cercurile. În fața acestui refuz, dl Carp a renunțat, firește, să mai repete propunerea sa și celui alt partid de opozițiune, dlui Tache Ionescu.

Prima combinațiune electorală a eșuat prin urmare.

A doua chestiune importantă pentru guvern era dacă cele două partide de opoziție vor lupta în alegeri deosebit sau dacă își vor da mâna. O clipă se păruse că dl Brătianu este hotărât a refuza colaborarea

cu dl Tache Ionescu. Se pare însă că după puține zile el și-a schimbat gândul. Dacă e să ne încredem știrilor presei, atunci se pare că un cartel electoral a intervenit între partidul liberal și cel conservator-democrat.

În unele locuri, ca la Iași, s'a stabilit și lista candidaților pe cari îi vor vota amândouă opozițiile. Nu știm încă dacă acest cartel se va aplica pretutindeni și în toate județele din țară.

Cartelul electoral al opozițiilor a făcut o impresie deosebită asupra partidului guvernamental, care până acuma fusese, ca forță numerică cel mai slab din cele trei partide politice principale.

E netăgăduit că situația guvernului în fața acestui fapt va fi anevoioasă. Partidul guvernamental nădăduiește însă că o parte din partizanii dlui Tache Ionescu îl vor părăsi și se vor alipi din nou partidului conservator. Într'adevăr până acuma s'au anunțat câteva defecțiuni dela partidul conservator-democrat și treceri la guvernamentali. Până acuma ele sânt încă prea neînsemnate decât să sguđuie din temelie partidul conservator-democrat. Viitorul va arăta dacă defecțiunile se vor spori.

Cu toate aparențele contrare încă, noul guvern a isbutit să câștige în multe clase sociale simpatii prin programul său. Programul acesta a fost o surpriză pentru celelalte două partide deoarece nimeni nu crezuse ca dl Carp să facă concesii atât de însemnate și chiar îndrăznețe cerințelor democratice

Se făgăduiește în acest program vânzarea la țărani a moșiilor statului, scutirea de orice impozit funciar a proprietății țărănești până la 6 hectare.

Se prevede regularea raporturilor dintre patronii și lucrătorii industriali asupra căreia însă dl Carp a făcut declarații cam vagi: asigurarea muncitorilor pentru bătrânețe și ieftinirea traiului prin reducerea — taxelor vamale și a taxelor fondului comunal pe unele din obiectele de prima necesitate.

E un program care arată că, deși conservator, partidul guvernamental are simț pentru nevoile păturilor de jos cari sânt baza edificiului social cum a zis dl Carp.

Singura obiecțiune motivată ce i-s'a făcut din partea opoziției e că atâtea măsuri de biruri și taxe deoparte și atâtea reforme scumpe de alta (bunăoară mărirea bugetului armatei etc.) vor dezechilibra bugetul pe care liberalii l'au lăsat în stare înfloritoare. Dl Tache Ionescu s'a întrebat — cu drept cuvânt de unde va lua guvernul banii pentru înfăptuirea programului său?

Partidul naționalist-democrat va intra în lupta electorală cu un număr mai mare de candidați ca în trecut. Dl Iorga își va pune candidatura în vre o trei locuri la Iași, București și Botoșani. Dl A. C. Cuza va solicita voturile brăilenilor. Un fapt interesant că la București partidul va susține candidatura unui artist dramatic, dl Petre Liciu, una din cele mai însemnate talente ale scenei românești. Artistul se bucură de mare popularitate în toate stratele poporațiunii. Un naționalist care cunoaște împrejurările încă spunea că e sigur că fiecare alegător, de ori-ce culoare politică va da câte un vot și d-lui Liciu votarea făcându-se pe liste, fiecare alegător are dreptul să facă schimbări în lista candidaților ce votează în colegiul său). Dl Iorga nădăduiește de asemenea să primească un număr foarte însemnat de voturi la București.

Correspondentul.

Glasul de durere al unui boier basarabean.

Ziarul nostru a publicat la timp, că un deputat caucazian din Duma rusească a făcut propunerea ca în școalele primare din Basarabia învățământul să se facă nu în rusește, ci în limba moldovenească, cum își numește limba poporul românesc al celor trei județe basarabene. Primirea acestei propuneri a fost însă zădărnicită tocmai de cei doi reprezentanți români ai Basarabiei boierul Crupenschi și preotul Hhepețchi. Fapta odioasă a acestor trădători de neam a trezit un larg răsunset de durere și revoltă.

Unul dintre Români basarabeni, cari au preferat să trăiască săraci, dar curați în conștiința lor românească, unul dintre aceia, cari și-au lăsat acolo moșiile strămoșești și au mers în țara românească să trăiască o viață românească pe pământ românesc, principele Dimitrie Moruzi, publică acum o scrisoare deschisă către Teodor Crupenski, deputatul Românilor basarabeni în Duna din Petersburg. Sunt nespuse de duioase cuvintele prin cari bătrânul scriitor, vlăstar de viață domnească, impută vărului său purtarea lui neromânească, aducându-i aminte că dacă astăzi însemnează ceva, aceasta este numai pentru că e Român, e alesul acelor cinstiți țărani basarabeni, cari și-au pus în el toată nădejdea vieții lor obidite. Iată un pasaj din această clasică scrisoare:

Dacă dela primele încercări și-ai fi dat seamă de neputința schimbării Latinilor în Slavi, dacă ai fi avut mai multă încredere în neamul d-tale, precum și în bunătatea și dreptatea M. S. Împăratului Alexandru al II-lea: ajutor de caracter ca al prințului Constantin Moruzi, repositul meu părinte, al prințului Mihail Cantacuzino, al unui Cazimir și al multor altora, ai fi avut două milioane suflete luminate, deștepte și temeinic legate de Familia Romanovilor, păstrătoarea credinței, moravurilor și limbei strămoșești. Cu puțină dibăcie, ai fi dobândit limba, nu numai în școli, dar poate și în universitate, tribunale de limbă moldovenească și regimente moldovenești, cum sânt și astăzi regimente cercheze. În sfârșit, în zilele sângeroase de revoluție, prin devotamentul său către tron, Basarabia ar fi putut dobândi chiar un fel de autonomie, care ar fi pus-o la adăpostul politicianismului de proastă calitate.

Să fie oare năluca României Irridente care să sperie imperiul? Șapte milioane împotriva a o sută douăzeci! Ar fi absurd! Mai întâi România Irridentă e o poveste. Avem destule probleme de rezolvat la noi, fără a ne mai lăuri și altele peste granițele noastre. Apoi, știindu-ne frații mai fericiți sub sceptrul împăratului, nu am avea vre-odată poftă să-l anexăm, înmulțindu-ne sarcinile și primejduindu-ne într'un război. Imi vei întimpina poate că acele șapte milioane s'ar putea uni cu altele mai multe. Nu, vere. Alianțele costă prea scump astăzi. Am unit nu de mult cele șapte milioane ale noastre, cu ale d-voastră o sută douăzeci; am biruit alături și această cinstă mare ne-a costat trei județe! Prin asta ne putem da seama cam ce ne-ar costa o alianță nenorocită.

În locul isprăvei practice la care ați fi putut ajunge, care vă sânt năzuințele? Cele cinci, șase glasuri ce le aveți în Dumă vor fi negreșit înăbușite de către acele de zece

Cei cari doresc: **mobile**

bune, frumoase, ieftine,

să se adreseze cu toată încrederea fabricanților de mobile

Szekely și Rot din Marosvásárhely, (Plaza Széchenyi 47)

La cerere prezentăm și în provincie bogata noastră colecție. La înțelegere aparie expedăm în orice parte a Ardealului. Atelier de primul rang.

— Mare asortiment de trusouri pentru mirese.

ori mai numeroase ale colegilor d-tale; și interesele provinciei vor ceda întotdeauna interesele mai mari, susținute mai de multe voturi. Cu toate rublele lui Synadinos și ale d-tale, vremea nu-i departe când confortabilele d-voastră scaune din Dumă vor fi ocupate de gălăgioși, nebuni și anarhiști; Basarabia putând hrăni de sute de ori mai multă lume ca astăzi, va fi înecatată sub puhoiul prisosului de oameni din guberniile vecine,

Iar atunci când pentru un moldovan vor fi doi ruși, un grec și patru evrei, pe ce îți vei mai rezema înrăurirea? Pe cei cu d-ta de un sânge? Vor fi în infamă minoritate. Pe domeniile d-tale? Vor fi îmbucătățite și reduse poate la frumoasa d-tale locuință pe Boulevard, din pricina sporului de locuitori cerând pământ și hrană, și a legilor făurite de către gălăgioșii mai sus pomeniți, în numele dreptății și al omeniei nevoiașei! Vei fi nenorocit un popor, aducându-ți și urmași la sapă de lemn!

E glasul sufletului românesc acesta. El răsună ca o amenințare cerească pentru toți renegații acestui neam atâta de credincios și atâta de dușmănit de soartă în toate țările unde pronia cerească l'a împărțit. Și în primul rând e un memento pentru renegații noștri, cari și-au uitat de chemarea sângelui. Și mai e un memento pentru toți aceia, cari lucrează la dărâmarea instituțiilor noastre culturale, în numele cutărui sau cutărui principiu.

Asalt asupra bisericii noastre ortodoxe din Bucovina.

Citim în „Voința Poporului” din Cernăuți:

Biserica gr.-or. din Bucovina este după istorie de caracter pronunțat românesc. Până la anul 1775 s'a bucurat petecul de pământ Bucovina de administrație românească. Limba românească în biserică din Bucovina are un loc sfânt de vechimea anilor. La incorporarea Bucovinei limba în biserică nu s'a vătămat nici dintr-o parte. Dară alipirea de Galiția a fost o nenorocire pentru poporul băstinaș din Bucovina. Gospodăria galițiană a apăsă mai greu asupra Românilor și bisericii decât chiar cea turcească. Motivele aceste a îndemnat pe guvernul austriac a deslăși Bucovina de Galiția și a o face autonomă. Dar de influența galițiană Bucovina încă tot n'a scăpat. Mai greu sufăr astăzi Românii de influența galițiană. Un grup de Ruși, chip bucovineni, ce stă însă sub vădită influență a Galițienilor, fac tulburare în biserică. Galițienii prin oameni slabi bucovineni și-au vârit unghiile adânc în corpul bisericii. Cu sfâșiarea bisericii se nimicește și poporul român — e calculul Galițienilor. Drept aceia galițienii dau asalt asupra bisericii.

Un fiu rătăcit al bisericii — care și-a renegat neamul, dă mâna de ajutor boicilor galițieni a vătămă biserica română din Bucovina. Pretențiunile nejuste le înaintează Rușii zilnic guvernului, până și împăratului. Cum suntem informați, zilele aceste a sosit iarăș o scrisoare dela ministerul din Viena la consistor cu pretențiuni de-ale Rușilor, cari înseamnă nimicirea bisericii. Ceeace Rușii cer, tinde la nimicirea bisericii și a neamului român.

Rușii își fac de cap, deputații lor se amestecă în afacerile bisericii, strămtoresc consistorul, care din fericire are un bărbat vrednic în frunte, — Românii tac, deputații românii observă o ținută, par'că de năpaste și nu-și dau seama.

Rugăm deputații, preoții și poporul român și rusesc drept credincios să protesteze în contra uneltirilor Galițienilor sub mască națională.

Scrisoare din Roma.

— O tragedie spăimântătoare. —

Roma, 20 Ianuarie.

În tragediile Greciei Antice și numai în bogata imaginație a lui Eschyl, s'ar fi putut plăsmui o desfășurare atât de puternică de pasiuni și o serie atât de spăimântătoare de fapte sângeroase, ca aceia ce s'a încheiat zilele trecute în satul Senerchia lângă Neapol.

Sub seninul cer al Italiei și în căldura binefăcătoare a soarelui nu numai portocaii își deschid florile lor mirositoare, dar și pasiunile clocotesc puternic, dragostea și ura izbucnesc uneori ca lovituri de trăsnet, cari răpesc vieți și aruncă un dolu înșăngerat în mai multe familii.

Dacă un romanțier ar fi scris un volum cu subiectul tragediei ce s'a petrecut în Senerchia, celitorii ar fi zămbit neîncredători, sau ar fi zis că imaginația autorului este bolnavă; și totuși, adevărul există, scris cu sânge în anelele crimelor pasionate.

Iată înșirarea pe scurt a faptelor:

În anul 1905, țăranul Vincenzo Sessa din Senerchia, s'a însurat cu fata Maria-Luigia Bracco, o prea frumoasă brună. Un an după căsătoria lor, Vincenzo a plecat în America — cum fac mulți țărani italieni — ca să facă avere. Maria-Luigia rămasă în sat, a început să fie ținta amoroasă a multor flăcăi, cari riveau la frumusețea ei brună. Însă soacră sa, mama lui Vincenzo, rămăsese supraveghetoarea cinstei casei fiului său, și orice pas, și orice mișcare a Mariei, era controlat și păzit. Maria-Luigia s'a plictisit curând de această pază și în sufletul său aprins, ura a intrat repede, coperinzând din ce în ce toată firea ei pasionată, astfel, că după câteva luni, Maria-Luigia se întoarse dela câmp cu ochii rătăciți, cu hainele în neregulă și spuse celor ce o întâlneau: »am ucis pe soacră-mea.»

Într'un șanț s'a găsit cadavrul soacrei, ucisă cu lovituri de săcuri.

Arestată și judecată de jurați, — ca aproape toate crimile pasionate — verdictul a fost cu circumstanțe ușurătoare, iar Maria Luigia a fost osândită la 4 ani închisoare.

Acesta este primul episod.

Al doilea episod al tragediei, este mai sguulitor și mai sângeros ca cel dintâi, și s'a petrecut scum câteva luni.

Tot în satul Senerchia, un alt țăran Donato Guarnaccia, plecând în America, a lăsat pe soția sa Teresa în groja părinților lui, cu cari trăiau în casă.

Acum oot luni, o scrisoare a mamei sale, aduse lui Donato în America o veste sguulitoare: nevasta sa, Teresa, sub coperișul casei conjugale, păcătuisa cu... tatăl lui Donato, Michele, un țăran voinic și frumos la chip.

Donato, cuprins de vîrtejul patimei răzbnătoare, lasă America cu toată bogăția și cu toată perspectiva ce i prezenta, se imbarcă pe primul vapor, și după o lungă călătorie făcută ca într'un vis urît, într'o bună zi deschide ușa casei sale din Senerchia.

Teresa, deși nu se așteptă să-l vadă, se prefăcu veselă de întoarcerea bărbatului său; însă Michele, tatăl lui Donato banui cauza întoarcerii fiului său, și teama îi cuprinsese sufletul. Însă pasiunea ce-i înșirase nora sa a învins teama, și cu toate că fiul său sta în sat cu ei, vru... să înoade firul rupt al dragostei lui incestuoase.

Printr'un curios fenomen psihologic, Teresa l-a refuzat. Michele, pe care patima îl orbise, a cercat în mii de feluri să redeștepte în sufletul norei sale momentele petrecute împreună, dar isbindu-se mereu de refuzul Teresei, în sufletul său pătimaș dragostea s'a schimbat în ură și ca să-și răsbune pe nora sa, într'o zi, îi spuse lui Donato, că în lipsa sa, Teresa și-a uitat de datoriile sale de revastă, și ca probă i a spus că mulți oameni din sat spun că Teresa are două alunite pe pînțele.

A fost scânteia la praful de pușcă: Donato ca un nebun, aleargă în casă, apucă pe Teresa, o trăneste la pământ și o silește să spuie tot. Femeia atunci, mărturisește legătura ce a avut cu soțul său. Urlând de furie, Donato smulge pușca cu două țevi din cui și aleargă la câmp, unde muncea tatăl său, și fără nici o vorbă, descarcă în pieptul lui Michele amândouă focurile, Bătrânul cade mort pe loc, iar fiul, în orbirea

pătimașă a urei, cu patul puștei îi zdrobește feasta, iar ca suprem dispreț pentru corpul mort al tatălui său. l'a călcat cu picioarele pe piept, pe pînțele, pe capul zdrobit. Setea de răsbunare nu era potolită: încarcă pușca și în goană se întoarce acasă.

— Închină-te! urlă în fața Teresei.

Rugăciunile, lacrimile, strigătele femeiei, nu l-a putut potoli pe Donato: cu un foc de pușcă, o culcă moartă la pământ.

Jurații, având în vedere rătăcirea mintală în care se găsea Donato orbit de patimă, îi achitară acum o lună.

Acesta este al doilea episod.

Al treilea episod este rezultatul fatal al unui destin tragic, care a făcut ca două ființe, pătate de sânge, să se apropie și să se iubească, dând loc cu dragostea lor, la ultimul episod al tragediei din Senerchia.

Donato, ieșind din închisoare, s'a întâlnit cu Maria-Luigia, a cărei osândă printr'o curioasă coincidență, se sfârșise cu puțin mai înainte.

Maria-Luigia, omorătoarea soacrei sale, a avut o înclinare capricioasă spre Donato, paricid și uxoricid? S'au poate sufletele lor, împinse de aceiaș fatală soartă, care i-a împins la crimă printr'un destin care trebuia să fie tragic. S'au apropiat, s'au înțeles, s'au iubit?

S'au împrietenit, Maria-Luigia și Donato. La început, își vorbeau de zilele ce amândoi petrecuseră în închisoare; mai târziu, și-au citit în ochi o rază de dorinți născânde, și cum fiecare din ei avea pe suflet o mare pată de sânge, iar în casă fiecare din ei avea imagina neștearsă a golului lăsat de persoanele ce omoriseră, s'au înțeles să fugă amândoi, departe, în America, să lase pentru totdeauna Italia și Senerchia cu tristețe lor amintiri.

În sat, hotărîrea lor de fugă se aflase, și mama Mariei, Serafina, împinsă de un curios sentiment de maternitate, se decise să împiedice fuga, cu prețul vieții lui Donato.

Hotărîrea și-a îndeplinit o în ziua de Anul-Nou, cu o energie spăimântătoare, și în fața satului întreg, adunat în biserică. Căci în biserică, în fața sfântului altar, pe când se săvârșea sacra funcțiune a slujbei, Donato a fost lovit de moarte de mâna Serafinei.

Era aproape de miezul zilei. În biserică se grănădise aproape tot satul, care în genunchi ascultă sfânta leturghie. Maria-Luigia și Donato erau printre cei prezenți.

Serafina intră în sfântul locaș ceva mai târziu și-și făcu loc încet printre lume. Sub șorțul nou, ținea ascunsă mâna stângă și o săcuri nouă; se închină și murmură o scurtă rugăciune în fața statuiei Sfântului Arhanghel Mihail, patronul satului, pe urmă se strecură încet printre lume, mergând spre altar. Când a ajuns la spatele lui Donato, care în genunchi ascultă sfânta slujbă, se oprî, și cu o mișcare sigură, scoase săcurea de sub șorț și o ridică în sus. Sub razele vi ale soarelui ce intrau pe ferestrele de sus ale bisericii, săcurea luci ca un fulger, și imediat căzu cu putere peste capul lui Donato. Lumea din prejur nu a avut vremea să o oprească și pentru o a doua oară săcurea se ridică în lumina soarelui, roșie, sinistru și căzu iar pe capul lui Donato, înfingându-se iar în feasta nefericitului.

Lumea îngrozită, se sculă ca un singur om; unii apucară pe Serafina, alții fugeau spăimântați; femei leșinară, copii plâneau...

Și pe când pe Serafina o duceau la închisoare carabinieri cari au alergat în pripă, în biserică pustie într'o pată mare de sânge pe lepezile albe, soarele își juca un mănunchi de raze blonde, cari peste sângele proaspăt, păreau de purpură.

I. Th. Alian.

Vărosmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate cel mai modern; Supraveghiere medicală continuă (constantă). — Telefon 88—99. Birou-central, stabiliment medical Budapesta, B-dul Ferencz-körut 29. Consultațiuni dela orele 8—9 a. m. 3—5 p. m. Director-șef: Dr. A. Cozmutza.

Carnetul unui privitor.

— Cetanie. —

Publicul din comitatul nostru dela ieşirea primului număr al »Românului« este plin de entuziasm şi ori de câte ori se întâlnesc doi cu doi să întrebă: »Ai citit Românul?»

(Correspondența din Dej a »Românului«.)

Şi eu citesc cu drag »Românul«
— Deşi nu sânt de-ai lui Caion. —
Mă îmbată proza lui Oprescu
Şi al lui Venescu ariston.

Şi mă cutremur la chemarea
De Hermes a lui Goldiş Laşi,
Căci plânge 'n ea cu glas de inger
Amarul sfintei noastre naţii.

M'aprinde focul, care-l pune
Teodor Mihali în scris.
Imi şterg cucernic ochii umezi,
Aplaudez frenetic! »Bis!«...

Ador ce scrie domnul Suciu,
Şi tot ce scrie domnul Pop,
Pe proza părintelui Lucaci
Imi pică al lacrimilor strop.

Iar când citesc interpelarea
Nedumeritului Husar,
Cătră »Tribuna« răzvătită
Îndrept cuvântul meu amar:

— O grindină de anateme
Pe capul vostru, apostaji!
Plecați genunchii la icoane
Şi îndurarea implorați!

Da, eu citesc cu drag »Românul«
Şi toate ale lui imi plac.
Şi 'n semn de crudă pocăință,
Citesc canonul lui Isac!...

Rămurel.

Din străinătate.

Revoluția din Arabia. Revoluția Arabilor dănuiește în toată puterea ei. Trupele răsculaților au înconjurat orașul Sana, provocând autoritățile pentru predare, dar au primit răspuns negativ. Orașul e în stare să țină piept răsculaților, având muniții din abundență.

Referitor la izbucnirea revoluției ministrul de interne a dat un comunicat, în care face o reprivire generală, asupra evenimentelor anilor din urmă, arătând reformele aduse pentru Arabia, între cari se află și ridicarea școalelor și organizarea jandarmăriei autolitone. Revoluția se atribuie în primul rând vanității imamului Iahia, care voește să ajungă domnitor, întocmind un nou regat. Comunicația între Ebha, Jisan și Cufunda este întreruptă. Un deputat a fost făcut prizonier, în calea spre Constantinopol. Orașul Ebha e asediat de 2000 revoluționari. În ciocnirile cu armata, revoluționarii au fost înfrânți până acum, suferind pierderi mari. Locuitorii satelor și-au trimis femeile și copiii în munți de a fi apărați de moartea războiului, iar dâșii se pregătesc de luptă. Guvernul este silit așadar în fața evenimentelor, să pornească trupele spre Arabia pentru potolirea răscoalei.

Comandor al trupelor a fost numit colonelul Jandi.

Conflictul olandez. Guvernul francez a intervenit pe cale diplomatică pe lângă guvernul belgian, ca acesta să ceară referitor la atitudinea Olandei protecția puterilor signatara. Guvernul belgian a respins cererea, accentuând că deocamdată lasă dezvoltarea evenimentelor.

Ziarele belgiene preînd de-asemenea intervenția puterilor protectoare, în caz că Olanda nu ar fi învoită să satisfacă cererile guvernului belgian, care trebuie silit să pretindă dela Olanda, ca fortificațiunile să nu împiedece linia de împreunare a Anversului cu marea, și nici intrarea în apele Seidei a vre-unei floie străine. Iar dacă Olanda nu se declară, Belgia trebuie să protesteze,

Unde s'a format limba românească străveche?

Sextil Pușcariu: »Zur Rekonstruktion des Ururumänischen«. Sonderabdruck aus der Festschrift Meyer Lübke I. Halle a. S. M. Niemeyer. 1910.

În această recentă lucrare a sa dl Sextil Pușcariu supune unei analize nouă chestiunea atât de mult discutată a locului, unde, și a timpului, când s'a format limba românească străveche.

Cu un vast aparat de cercetare filologică examinează erorile metodice ale istoricilor și filologilor, cari au emis diferite teorii sau ipoteze în această chestiune de importanță primordială pentru istoria națiunii și limbii române. Dl Pușcariu nu urmărește scopul de a construi prin această lucrare a sa o nouă teorie, ci mai mult de a îndrepta erorile vechilor teoriilor și de a clătina încâtva temelilele șubrede și puțin rezistente ale unora dintre ele.

Asfel dl Pușcariu arată, că este o greșală în felul cum s'a pus până acum chestiunea, că limba română s'ar fi format sau numai în Nordul sau numai în Sudul Dunării. Prin comparația celor 4 dialecte ale limbii române (daco-, macedo-, istro-, și megleno-român) culegându-se elementele lexicale comune, se poate dobândi o imagine a limbii române-străvechi. Fiind asemănările între cele 4 dialecte destul de mari și însemnate, după părerea dl Pușcariu e imposibil a nu admite un teritoriu comun, locuit de poporul român înainte de desfacerea limbii lui în dialecte.

În punctul acesta se deosebește dl Pușcariu de dl Iorga, care în a sa »Geschichte des rumänischen Volkes« a făcut încercarea de a prezenta dialectele daco- și macedo-române ca două limbi deosebite, deși în raport de apropiată înrudire una cu alta.

Examinând mai amănunțit teoria dl Ociul, care susține și probează continuitatea Românilor în nordul Dunării, dar atribuie importanță mai mare decât alți istoriografi ai noștri, și Românilor dela sud, cercând chiar să explice prin o admigrațiune, ce s'ar fi întâmplat în secolul al IX-lea dela Sud la Nord, anumite fenomene limbistice comune dialectelor daco- și macedo-române, dl Pușcariu constată, că această teorie nu se poate sprijini cu argumente filologice hotărâtoare, dupăcum nu se poate nici aceea a dl Ovidiu Densusianu, care n'a făcut decât să repeteze ceea ce a spus dl Ociul.

Din punct de vedere metodice. — spune dl P., nu e corect a susține; că patria străveche a Românilor ar fi fost în Sudul Dunării, numai fiindcă în limba lor se pot arăta unele influențe albaneze și fiindcă Albanezii locuiesc astăzi în Sudul Dunării. Deoarece nu se știe aproape nimic sigur despre originea Albanezilor nici despre așezările lor în cursul veacurilor de mijloc, cu aceeași dreptate se poate afirma contrarul: Albanezii au fost în vechime așezați în Nordul Dunării, unde limba lor a putut fi influențată de limba străveche, daco-română! Asfel după dl Pușcariu, e de prisos e recurge la ajutorul teoriei cu admigrațiunea din Sud, având elementele limbistice s'ar putea explica cu mai multă probabilitate, tocmai în mod invers.

Spre a supune rezultatul cercetărilor sale filologice și unei controle istorice serioase, dl Pușcariu s'a adresat profesorului dela universitatea din București, dl V. Pârvan, care i-a confirmat acest rezultat comunicându-i, că după convingerea științifică a D sale și Albanezii au fost mai întâi în Nordul Dunării, de unde s'au tras în mod pacinic și pe neobservate spre Sud, în răstimpul dela sec. III.—VI.

În felul acesta problemei despre formațiunea limbii și poporului român i se dă o nouă direcțiune de cercetare, din care, după studii serioase și argumentări temeinice, va rezulta probabil o soluțiune mai multă-mititoare și mai apropiată de adevăr.

(»Lucafărul«)

I. L.

Bal costumat în Arad.

»Reuniunea femeilor române din Arad și provincie« invită la

BALUL COSTUMAT

(Port național)

care se va ținea la 9 Februarie 1911 st. n., în sala otelului »Crucea Albă« din Arad, sub patronajul doamnelor:

Hermína Maniu, Lugos

Ales. Adam, Timișoara
Vict. Avramescu, Radna
Teta Barbura, Boroșineu
Aurelia Beleşiu, Arad
Sofia Beleşiu, Arad
Marilina Bocu, Arad
Florica Burdan, Boroșineu
Gabriela Brădean, Radna
Mărioara Chera, Târnand
Livia Cioclan, Pecica
Aurelia Damian, Brad
Ana Demian, Arad
Silvia Feier, Boroșineu
Florica Frenț, Târnos
Hort. Ghilezan, Modos
Aurora Grozda, Buteni
Lucreția Herbay, Arad
Valeria de Herbay, Arad
Virginia Hotăran, Șiria
Ilca Hornoin, Budapesta
Adriana Ispravnic, Arad

Iulia C. Lazar, Timișoara
Hermína Marta, Lipova
Zina Moga, Arad
Morioara Monția, Șiria
Iovanca Nemeth, Arad
Florica Novac, Pecica
Letiția Oncu, Arad
Sofia V. Papp, Arad
Aurelia Petran, Arad
Cornelia Popa, Buteni
Eugenia C. Pop, Arad
Elena Raicu, Arad
Justina Șerban, Arad
Aloisia Sida, Budapesta
Olimpia Tisu, Brad
Emilia Trăilescu,
Ilca Veliciu, Chișineu
Ana Vlad, Orăștie
Livia Vuia, Arad
Aurelia Vulcan, O.-Mare.

Venitul este destinat pentru zidirea internatului de fete din Arad.

Toate dăruirile rugăm să se trimită dnei Sofia V. Pap, casiera Reuniunii (Andrássy-tér 22). Informațiunile de lipsă se dau prin dl Dr. Cornel Iancu (Telefon nr. 191).

Prețul de intrare: pentru familie 10 cor., pentru o persoană 6 cor.

Arad, 15 Ianuarie 1911 n.

Comitetul aranjator.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 24 Ianuarie n. 1911.

Recunoștința unui popor nobil.

București, 23 Ianuarie.

Puțini sânt în țara românească străinii, cari să-și aducă aminte de îndatoririle ce le au față de aspirațiunile neamului, care i-a primit în mijlocul său, care le-a oferit scut de apărare în contra nenorocului și a prezecețuitorilor din partea celor ce le doreau moartea. Între acești puțini sânt de sigur și Polonii refugiați în țările românești după nimicirea regatului lor. Ei și-au adus aminte cu recunoștință de simpatie cu care au fost primiți de domnitorul Alexandru Cuza. Și acum, când poporul românesc vrea să eternizeze în bronz chipul aceluia, care a înfăptuit Unirea, Polonii din România au format un comitet cu scopul de a face propagandă printre conaționali lor să contribuie pentru fondul statuei lui Cuza. Iată apelul lansat de acest comitet cătră toți Polonii din România, apel care a produs o excelentă impresie în toate cercurile din țară:

« Cu simțământul recunoștinței noastre pentru amintirea nobilului și mărinosului prietăr Alexandru Ion Cuza I., marele patriot român, care întot decursul insurecțiunei polone din 1863 a fost un sincer și încercat prieten al chestiuni polone și care după cădere cu o generozitate rară dădu ajutor nenorociților poloni expatriați, membrii coloniei polone din România vor și ei a contribui la ridicarea monumentului din

Atelier optic. Isvor vrednic
de încredere și ieftin pentru
orice cumpărături

Dobó Albert, Kolozsvár,

— Giuvaergiu. — Mátyás király-tér 15.

Își recomandă magazinul său bine asortat cu ciosornice de fabricație renumită. Mare asortiment de juvaere din aur, argint, brihante și obiecte din argint veritabil de China, cum și în articole optice.

lași, și roagă pe toți compatrioții, cari împărtășesc sentimentele noastre, să participe.

Ofrandele se vor adresa redacției acestui ziar.

Rezultatul acestui apel a fost destul de satisfăcător. Dar nu sumele adunate, cât mai ales intențiunea Polonilor, a acestui nobil neam, trebuie apreciată. Odată mai mult urmașii lui Sobieski au dat dovadă că sânt vrednici de strămoșii lor.

— **Mișcare culturală în Arad.** Pentru balul costumat aranjat de „Reuniunea femeilor române din Arad și provincie” se manifestă de pe acum un viu interes. Și-au anunțat de pe acum participarea o seamă de persoane fruntașe din cele mai depărtate centre românești.

Cei ce vor sosi cu o zi înainte, vor putea asista și la al 5-lea matineu al domnișoarelor din sinul Reuniunii. Matineul acesta va avea loc la 8 Februarie n. și va fi o încununare a matineelor de până acum.

Se va juca de către cei mai buni diletanți ai noștri o comedie de salon, iar 15 fetițe îmbrăcate în port românesc („Pădureanca”) vor juca frumosul „Banul Mărăcină” și alte dansuri naționale.

Zilele de 8 și 9 Februarie promit a fi adevărate zile de sărbătoare națională.

Programul special se va publica peste câteva zile.

— **Sborul lui Vlaicu în cinematograful.** Din Orăștie ni-se scrie: Sâmbătă seara (21 l. c.) s'a organizat în localitățile hotelului românesc »Central« din Orăștie o reprezentație cinematografică cu scopul de a prezenta publicului pe cel dintâi sburător român. Sborul lui Vlaicu figura ca al șaselea punct din program, dar publicul impacient a cerut schimbarea programului, și punctul al doilea a prezentat deja sborul lui Vlaicu. Când s'a proiectat pe pânză »Inginerul Aurel Vlaicu, primul aviator român în sborul său dela Cotroceni«, publicul a izbucnit în aplauze furtunoase.

Deodată ne aflăm pe platoul dela Cotroceni în fața hangarului. Mașina de sburat o scoț din hangar soldații de geniu. Inginerul Vlaicu și mecanicul său fac ultimele pregătiri. Vlaicu se urcă în nacelă și dă drumul motorului. Helicele încep să se învârtă încet, apoi tot mai repede și mașina o ia la fugă și apoi se înalță în văzduh ca o libelulă elegantă. În momentul când mașina s'a depărtat de pământ, publicul răpît de farmecul frumosului sbor, ca dintr'o gură a izbucnit în puternice »să trăiască Vlaicu«. Vlaicu sboară tot mai sus și apoi plutește de-asupra câmpiei, de asupra caselor, a unei ape și biserici ce se văd în apropiere. După mai multe evoluțiuni admirabile, începe să se coboare până ajunge iarăș pe pământ. Ovațiunile încep din nou și sânt adresate simpaticului inventator și sburător care e de față cu mama, fratele și sora sa.

Inginerul Aurel Vlaicu a plecat. Duminică dimineața cămă Berlin unde are să facă niște comande pentru a doua mașină de sburat. De-aici merge la Paris să cumpere și să încerce motorul, apoi se întoarce la București și în atelierile școlii de arte și meserii își va construi a doua pasere măiastră cu ajutorul căreia la primăvară ne va surprinde într'o bună zi trecând Carpații.

Să-i ajute Dumnezeu!

— **Directorul teatrului național din Iași.** Odată cu schimbarea guvernului, după tradiție, urmau să se schimbe și directorii teatrelor. Artiștii din Iași au redactat însă o petiție către ministrul cultelor, cerând menținerea dlui Mihail Sadoveanu în fruntea

teatrului de-acolo. Aceasta ca o recunoaștere a meritelor ce și-le-a câștigat dl Sadoveanu pentru teatrul național din Iași.

Introducerea serviciului de doi ani, în armata comună. Intre reformele militare cari se vor aduce se află și introducerea serviciului de doi ani în armata comună. Proiectul acelei reforme are în vedere urcarea gradată a contingentului militar, și conform acestei urcări se vor mântui o parte din soldați dela serviciul anului al treilea.

Cu intrarea legii în aplicare, în anul următor urcarea contingentului va fi numai de douăzeci și cinci de mii de oameni, cu a căror înrolare se vor elibera de sub serviciul anului al treilea șaseșprezece mii, rămânând astfel au spor în contingent de șase mii. Și urmând cu urcarea gradată a contingentului și cu eliberarea în număr tot mai mare se va ajunge în timp de patru ani urcarea dorită și serviciul de doi ani.

S'a luat în vedere și reformarea trupelor de rezervă accentuându-se necesitatea sporadică a întregirii contingentului cu cei ajunși în rezervă prin împlinirea numărului recruților.

— **Se caută medic român.** Ni-se scrie: »In cercul Koryva, protopretura Teregova (com. Caraș Severin) e vacant postul de medic cercual. Acestui cerc aparțin 9 comune curat românești. Pentru ocuparea acestui post s'a publicat concurs care expiră la 31 Ianuarie. Salar fix e 1600 cor., 400 cor., bani de cvartir și 400 cor. diurne. Românii vor fi preferenți«.

— **Străinii și arta românească.** Din Iași ni se scrie: După ce au pus mâna pe toate izvoarele de venit, după-ce au ajuns stăpâni pe comerț și industrie, de unde numai cu mare greutate vor putea fi scoși, străinii au început o da asalturi și asupra scenei românești. Să nădăjduim însă că nu va mai fi nevoie de un al doilea 13 Martie spre a se impune respectul față de scena românească.

Sâmbătă seara urmau să se joace la teatrul național din Iași piesele „Punctul Negru” și „Sacrificiul”, în folosul artistului Vladimir Cuzinsky. În piesa Sacrificiul să „debuteze” evreica Francesca Rozan, o tină artistă, care pentru neamul ei poate să fie o mândrie, pentru arta românească însă va rămânea totdeauna o străină. Mai ales în Iași, unde îndrăzneala ovreilor a mers atât de departe, încât își închipuie că sunt într'o nouă Palestină, și orice anunț se face și în limba lor, artiștii din neamul Franceschei Rozan n'au ce căuta. Au ovreii destule teatrele lor. N'are decât să meargă acolo. Să-i încunune conaționalii ei fruntea cu laurul pururea verde. Întru cât ar fi profitat arta teatrală românească din monologele rostite în jargon galițian ale acestei actrițe? Aceste considerații au făcut ca publicul românesc din Iași să intervie. La apariția pe scenă a actriței evreice, studentimea și publicul asistent a primit-o cu fluierături. A trebuit ca reprezentația să fie suspendată, iar „marea artistă” n'a putut să-și arate „extraordinarul talent” pe scena unui teatru național românesc.

Se vor fi gășind poate mulți cari desaproabă atitudinea publicului ieșan. Când vezi însă marea de străini, cari au năpădit Mo dova lui Ștefan, când îi vezi cum sfidează orice manifestare națională românească, înțelegi jignirea pe care adevărații Români au simțit-o, văzând că o fiică a lui Izrail este primită pe scena unui teatru, ce se zice național. Și este așa de motivată o pășire chiar și mai violentă pentru apărarea prestigiului acestei scene.

— **Mulțămită publică.** La petrecerea organizată de tinerimea română din Cluj la 24 Noemvre 1910, din greșală, n'au fost trecuți între cei ce au contribuit peste taxa de intrare dnii Dr. Amos Frîncu cu 10 cor., Dr. Ioan Coltor, capelan, 3 cor. și Nicolae Marta, 1 cor.

† **Gligorie Iovescu**, maior c. și r. în regimentul de infanterie de Gaudernak Nr. 85, decorat cu medalia pentru merite militare cu cordon roșu, distins cu medalia de serviciu,

posesor al medaliei jubilară comemorativă și e crucii jubilară militare etc., a încetat din viață, după lungi și grele suferințe, împărtășit fiind cu sfintele taine ale cuminecăturii, Duminică, în 22 Ianuarie st. n. 1911, la orele 11 din noapte.

Rămășițele pământești ale răposatului se vor așeza spre vecinică odihnă Miercuri, în 25 Ianuarie st. n., la 3 ore p. m., din capela garnizoanei în cimiteriul militar din Sibiu.

Fie-i țărîna ușoară!

— **Cercuri de lectură.** Din Oancea-Covurlui (România) ni-se scrie: Un avânt îmbucurător au luat asociațiile de tot felul. Asociațiile și cooperatismul au trezit elementul românesc la o viață nouă. Ca promotor al cooperatismului la Români sânt asociațiile pentru răspândirea culturii în masele de jos.

Pe ici pe colea s'au format asociații pentru răspândirea culturii, sub deumirea de »cerc de lectură«. Un asemenea cerc, mai ales la sate, răpește mii de suflete de pe calea pierzării: cârciume, cafenele și alte localuri de corupere. Pentru a arăta importanța acestor cercuri s'ar da loc la dezvoltarea unui alt subiect, care pentru mulți a ajuns a fi o banalitate.

Dorința noastră este de a se forma în toate satele românești cercuri de lectură după cum s'au format băncile populare și tot felul de asociațiuni economice. Susțin cu atât mai mult a se da prioritate unei astfel de asociațiuni cu cât avem ferma convingere că vor forma mijlocul cel mai puternic de a da ființă asociațiunilor economice.

Frumosul început ce se vede în satul Oancea-Covurlui, ne umple inimile de nădejde într'un viitor plin de glorie pe acest teren.

Aducem elogioase mulțumiri dlor: Dr. Tănăsescu, Pr. Gh. C. Leu, Primarul C. Ganea, studenții: P. Stanciu, A. Andrei, A. Mironescu și sătenii frunțași: Nicu Ionescu, A. Popescu, cari au avut mărinimia de a ajuta prin abonamente și donațiuni cercul de lectură format în acest sat.

Mai avem nevoie de multe ajutoare, fie donațiuni, fie bănești pentru a se umplea golul simțit de cărți de literatură pentru a mijloci ajungerea scopului final.

Vom avea cea mai mare bucurie când vom vedea că au apărut și alte ajutoare decât cele găsite în acest sat și într'un timp când indiferențismul săpânește pe cei de jos. — Președintele cerc. de lectură Ștefan Duca.

— **Distincțiune.** În urma concertului care a avut loc zilele trecute la Curtea regală română M. Sa Regele Carol a conferit domnișoarei Ivonne de Triville, fosta cântăreață a operei din Paris, ordul „Bene Merenti” clasa întâi.

— **Iarăș »csárdás«.** Din Hunedoara ni-se scrie: Era de prevăzut, că la petrecerea bisericeii gr.-cath. din Hunedoara, aranjată a treia zi de Bobotează, se va juca și „ceardașul”, ca întotdeauna.

Sufletul ni-s'a umplut de durere, când la miezul nopții a trebuit să părăsim localul și petrecerea, care a degenerat în anarhie, când plebea asmuțată de aranjeri și în frunte cu aceștia, cari ni-au încasat suprasolvirile, turba în strigăte a surzitoare: *csárdás, mă!, csárdás!*

Iată cum se contribuie la demoralizarea poporului!
Coresp. S.

— **„Salomea” la București.** Sâmbătă seara s'a reprezentat pentru întâia oară în București drama „Salomea” a lui Oskar Wilde, dramă, care în timp așa de scurt a făcut ocolul lumii, în unele locuri fiind oprită a se reprezenta pe scenă, în altele fiind aplaudată și în toate locurile fiind citită cu mult interes. Interesant este faptul că publicul a primit cu simpatie piesa acestui aristocrat, care mai ales în zilele lui de glorie, își manifesta atâta lipsă de respect față de mulțime. „Salomea”, în excelenta traducere a lui Zaharie Bărsan, ale cărui merite pentru teatrul românesc sânt în deobște cunoscute, a fost montată la teatrul Davila cu un deosebit gust. Rolul principal a fost jucat de dna Voiculescu, a cărei creație va rămânea unul dintre cele mai mari succese ale trupei dlui Davila. Presa din București publică articole elogioase la adresa artiștilor, cari au dat o interpretare atâta de fidelă personagiilor din piesa, care tratează soarta înainte-Mergătorului celui ce a mântuit lumea.

— **Tragica sinucidere a unui funcționar ministerial.** Ziarele din Budapesta aduc știrea sinuciderii secretarului ministerial dela finanțe Elemer Szentmiklossy, cu niște amănunte neobișnuit de tragice. Szentmiklossy era numai de 38 ani și era iubit și apreciat atât de superiori cât și de colegii săi. În vremea din urmă însă l'a apucat vechea sa boală de astmă, complicată acum cu o gravă neurastenă. Încă'n vară se simțise rău și plecase cu soția sa Bankó Juliska, să petreacă, la socrii săi, la țară. Ministrul îi dăduse voie să lucreze acasă și să nu mai umble la minister. Reîntorcându-se dela țară a trebuit să ceară prelungirea concesiilor de a putea lucra acasă, fiindcă nu se făcuse mai bine. Știa că suferă de o boală incurabilă, dar își împlinea conștient și datorită slujbei și ultima lucrare voluminoasă pe care a terminat-o, a trimis-o abia înainte cu vre-o câteva zile în minister. Și de-atunci începe să mai citeze ier-alaltăieri seara a luat masa împreună cu ai săi. Pe la 11 s'au dus să se culce. Szentmiklossy era foarte surescitat și și rugase soția să doarmă în odaia de-alături cu mamă-sa, fiindcă ar vrea să rămâie singur. Soția l'a ascultat. Szentmiklossy însă nu s'a culcat de loc. S'a așezat la masă, și a luat lucrările de birou, în urmă s'a sculat și s'a plimbat mult timp prin odaie. Spre dimineață, o detunătură de revolver i-a surprins din somn pe cei ce dormeau alături. Soacra a alergat imediat în odaia ginerelui pe care l'a găsit jos cu o mică rană la tâmplă fără viață. Lângă el revolverul. S'a deșteptat și soția, și înțelegând ce s'a întâmplat, a leșinat. Au chemat înțiu un medic, care locuia în aceeași casă, acesta n'a mai putut decât să constate moartea. Nenorocita femeie a rămas atât de sguduită, încât zace acum bolnavă.

Au dat voie să se ridice catafalcul la locuință, dar mama adinc întristatei soții a stăruit să-l ducă la morgă, fiindcă fiu-sa n'ar putea suporta durerea de-a-l ști pe catafalca alături. L'au transportat la morgă.

Adânc întristată văduvă, întrebată de un gazetar a spus, că s'a măritat înaintea cu 5 ani. S'au luat din amor. Tragedia a început, când s'a îmbolnăvit bărbatul său. Iși închipuia, că o femeie sănătoasă, ca și-ansa, nu poate iubi un om bolnav. A făcut tot ce i-a stat în putință ca să-l liniștească, n'a izbutit. De o vreme, n'a mai umblat nici la minister, a stat acasă, și mereu îi făcea declarații de dragoste ori scene de gelozie.

— În zilele din urmă — a spus soția — și a adus două dosare din minister. Mi-a părut curios, că le așezase la un loc unde neapărat trebuia să le văz. Li-am luat în mâni și am găsit pe una câte-va șire de aadio, pe care mi-le adresase. Scrise se că nu-l mai iubesc cu vechea dragoste și că din pricina stănu mai poate suporta chinurile suferinței, și-și ia viața. Citind șirele, leșinasem. Căzuseră pe o canapea și când mi-am venit în fire, l'am aflat în jurul meu, mângâindu-mă într-un adevărat transport de veselie și de fericire. Mi-a zis:

— Nu te teme, scumpa mea, nu-i adevărat. Am scris numai să te pun la încercare, să văz ce efect va face asupra ta.

Eu însă nu m'am liniștit pe deplin. Se furisase o teamă în mine. Alaltă seară îndeosebi eram foarte îngrijorată, fiindcă așa de exaltat și enervat nu-l văzuseră niciodată. Într-o clipă se plângea chinuit de cea mai cumplită desnaștere, în alta era de o voioșie aproape expansivă, rîdea, fluiera, și cânta. Înainte de a mă culca mi-a zis:

— Îți pare bine că sunt așa de vesel. D'aci încolo tot așa voi fi.

S'a învârtit cam agitat până la mizul nopții, s'a plâns apoi de durere de cap. I am dat un praf și am trecut în odaia de-alături, unde dormea mama să mă calc, căci mă doborâse vegherea de mai multe nopți.

— Acum te vei liniști. — i-am zis.

— Da, da... acum se va liniști bolnavul acesta nenorocit.

N-am, știut ce semnificație au ultimele lui cuvinte. Acum știu.

— **Socotelile expoziției de vânatoare din Viena.** Sub conducerea ducelui Fürstenberg s'a înființat ieri la M. Sa o comisie care i-a înaintat un raport în scris despre reușita expoziției. Rezultatul nefințiat pe deplin al expoziției a fost un câștig de 700,000 coroane. M. Sa și-a exprimat comisiei călduroasa recunoștință pentru meritele câștigate în jurul aranjării expoziției, iar cât pentru câștigul realizat a hotărât să înființeze un fond pentru ajutorarea copiilor săraci ai vânătorilor de profesie. La rândul sau ducele Fürstenberg a talmăcit M. Sa salutul împăratului german, și și-a exprimat bucuria pentru reculegerea grabnică din indispoziția zilelor din urmă.

— **Lozurile Loteriei Reuniunii Femeilor Române din Arad.** «Reuniunea Femeilor Române din Arad» aranjază pentru sporirea fondului de zidire a școlii de fete o loterie de obiecte, a cărei tragere va fi în primăvară!

Lozuri se află de vânzare și la Librăria «Tribunei» și la tipografia »Carmen« în Cluj. Prețul 1 cor. plus 10 fil. porto. Recomandat 35 fil.

— Prânz bun se capătă cu 90 fil. Adresa: Arad, Eón ōs nrca 17, ușa 8

x **Cele mai potrivite cadouri de Anul-nou** în asortiment bogat din cauza lipsei de spațiu se vind cu prețuri foarte ieftine. Mare și bogat asortiment de sticlări moderne și frumoase, porțelan obiecte de lux și cadre. Fischer Mór, Andrásy tér 20. Palatul Fischer. Telefon pentru comitat și oraș Nr. 568.

x **Din esența mea se poate pregăti pe lingă o economisire de 200% ieftin acasă după carte ușor și curat licher, rum, rachiu și coniac. Esență pentru 1 litru 50 fileri.** Rachiu alaf, Anisette, Piersică, Benedictin, Chartreus, Pere imperiale, Amar, Chimiu, Cafea, Coniac, Maraschino, Roze, Vanilia, **Esență pentru 1 litru rum, de amanas și rum de lamaica 32 fileri. Esență pentru 1 litru rachiu de prune, de drojzii și trebere 20 fileri. 1 litru spirt de 96% rafinal 2 cor. 20 fil.** Părul cărunt și mustața căruntă se vopșesc bine cu vopșeana »IDEAL« pentru păr care e nestricăcioasă. Prețul 3 cor. Se află de vânzare în toată coloarea la Fekete Mihály, droguerie la »Iger« în Murăș-Oșorheiu (Marosvásárhely).

BIBLIOTECA

La Librăria Tribunei se află de vânzare următoarele Calindare:

Calendarul „Minervei“

Prețul e 140 Cor. plus porto 72 fil. Calendarele se pot trimite numai ca pachet, ca să nu fie confiscate la poștă.

Calendarul Național à 40 fil. (5 fil. porto).

Calendarul diecezan (Arad) cu șematism 50 fil. (10 fil. porto)

Calendarul diecezan (Arad) fără șematism 30 fil. (10 fil. porto.)

„Amicul Poporului“ à 70 fil. (10 fil. porto).

Calendarul cu litere cyrile à 50 fil. (5 fil. porto.)

Calendare de părete (block) à 1 cor. + 20 fil. porto.

A spus: în ediție »Carmen« (Ferd. Basiota) Calendarul dela Cluj pe anul 1911 cu un interesant cuprins și ilustrațiuni (August Botta, Prințesa Elisabeta, Balul coturnat din Arad etc. Prețul 20 fileri.

Calendarul „Poporului Român“ din Budapesta à 40 fil., plus 5 fil. porto.

»Lumea Ilustrată« 150 plus porto 20 fil.

La Librăria Tribunei se află de vânzare + 10—20—30—80 fileri porto, de curînd apărute următoarele cărți:

Guy de Maupassant. Pe apă. Traducere. a 150 plus 10 fil. porto.

Ivan Turgenieff. Memoriile unui om de prisos. a 80 fil. plus 10 fil. porto.

Henryk Sienkiewicz. Fără credință. Roman. a 3 Cor. plus 20 fil. porto.

Prin foc și sabie. Roman 4 volume costă cor. 575 plus 30 fil. Să-l urmărim? Tradus de T. D. Protopopescu 1 cor. plus 5 fil. porto.

Quo Vadis. Roman din timpurile lui Nerone à 450 cor. plus 30 fil. porto.

Pe câmp de glorie. Roman eroic, à 3 cor. plus 30 fil. porto. Hania, roman. a 150 plus 10 fil. porto.

Leo Tolstoi. Desmeticiți-Vă. Răsboiul ruso-japonez 1 plus 10 fil. Cele din urmă. Cu fragment dintr'o auto-biografie a 70 fil. plus 5 fil. porto.

Michel Zéraco. Dragoste și eroism. Roman istoric. 2 volume cor. 350 plus 30 fil. porto.

Culegeri de literatură, artă și de știință cor. 150 plus 10 fil. porto.

M Eminescu — Veronica Micle. Iubire-Durere a 150 plus 5 fil. porto.

N. Rădulescu-Niger. Magistrății noștri. Roman social a 4 cor. pl. 20 fil. p. Măria Sa »Ogorul«. Roman social a 4 cor. pl. 20 fil. p.

Străin în țara lui... Ed. III. a 3 cor. pl. 30 fil. p. Gelozie a 180 cor. pl. 10 fil. porto. Jertfa a 150 cor. pl. 10 fil. p.

Poșta Redacției.

T. V. T. (Buc.) Va fi fost o greșală Cum v'ar putut convinge, le-am publicat pe toate întocmai!

Poșta Administrației.

Iuliu Pop, Cherelus. Am primit 7 cor. ca abonament pe quart. I. 1911.

Redactor responsabil: Iosif Gîrgea.

»Tribuna« înmănuș broșată. Năbta și sou.

Dr. Stefan Tămășdan,

medic veter. practician în rezervă, Arad, viză-avis cu poses comitatului. Palatul Fischer. Erc. P. 1000. Consultanți dela orele 8—12 a. m. și 3—6 p. m.

C. ROTH

fabrică de salamă și articlii de cârnărie Sibiu-Nagyszeben, Aetapergasse 8.

Recomandă specialități de prima calitate de cârnați, slănină și articlii de cârnărie, pe ecum carne fină (kaiserfleisch), cîrnaț slănică cu aia, gardine afumate, șuncă, limbă; în sezonul de iarnă măieși și șinge etc, specialități de măieși și șingerete, paștete de carne și ceș de porc; slănină pentru muncitori în cantitate de peste 25 kgr., și untură curată de porc topită în vase, ș. a. La comande mari prețuri reduse.

Expediare cu poșta sau cu trenul. - Serviciu prompt și grabnic. Cu catalog de prețuri și cu alte informațiuni la dorință servim gratis și franco. Toate comandașle auut a se adresa la firma de mai sus.

Dr. B. BASIOTA medic

specialist în morburile femeiești. Cluj-Kolozsvár, Str. Ferenc József No 6. Consultațiuni între orele 8 - 10 a. m. 3—5 p. m.

Credit pe ipotecă, pe schimb și pentru oficianși mijloceșe

Herzog Sándor

ARAD, str. Weitzer János 15. Telefon nr. 276.

Dentist in Cluj.

NAGY JENŐ

specialist pentru dinți artificiali fără pod în
CLUJ-KOLOZSVAR.
(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)
Pune dinți și cu plăcire în rate pelângă garanță de 10 ani.

Dentist in Cluj.

Imprumuturi cu amortizație
și imprumuturi pentru func-
ționar, vinderea și cumpărarea
de moșii și parcelarea lor o
mijlocește mai avantajos: =

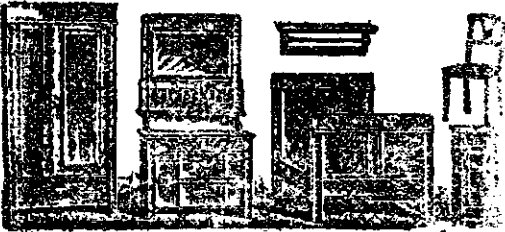
Biroul de intermedare:

Vig Lajos

Arad, Piața Arpád Nr. 5.
— Telefon Nr. 671. —

Magazin de mobile

KUNSCH ANTAL
tâmplar de edificii și mobile
NAGYENYED, Rozsa-utca.
(Vis-à-vis de casa comitatului.)

Primește orice lucrări de edificații. Are
în depozit aranjamente complete pentru
odăi, lucrate în atelierul propriu în cel
mai modern stil, dela cele mai ieftine până
la cele mai bune, după planuri proprii
sau la comandă. — Pentru lucrările mele
primesc garanția cea mai extremă. Mare
asortiment de mobile de alamă și fier,
dessemenea și fotolii.

Premiat la Paris în anul 1908 cu diplomă
de croitor.

Fanta István croitor de haine
bărbătești în
Cluj-Kolozsvár, Szentegyház-u. No 1.

Își recomandă
atelierul de croitorie
pentru bărbați

corespunzător cerințelor moderne de
azi, unde se vând cele mai moderne
materii de haine din țară, scoțiene
și engleze. Pregătește cu prețuri ieftine
pardesii, paltoane ușoare și
larnă, precum și cojoace (bonzi)
întru oraș, ș. a.

Ieftinul tîrg a lui =
Aszódi
Nagyvárad, Str. Kossuth. (Palatul SAS.)

Aduc la cunoștința prea onorabilui public
din loz și jur, că mi-au sosit din proaspăt
fructe sudice. Caramale stafide, smochine,
caștane uriașe de Tirol, alune italiene. nuci
de cocos, portocale dulci ca mierea și lămâi
coapte, fructe sudice zaharosite, prăjituri
admirabile pentru ceai, cele mai nobile
soiuri de ceai chinezesc, romuri engleze și
franceze veritabile pentru prețuri surprin-
zător de ieftine. Bogat asortiment de bom-
boane de Crăciun și Anul-nou. Cafea pră-
jită proaspăt din 8 mixturi, din care rog
on. mușterii să facă o comandă de probă.

Cu deosebită stimă:

Aszódi Mihaly

import direct de cafea și ceai din Triest
mare negustor de zaharicale.
Numărul telefonului în tot comitatul 635.

ȘLEPÁK A.

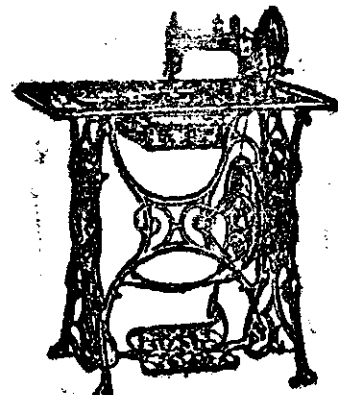
clasornicar, aurar și giuvaergiu
Marosvásárhely, Széchenyi-tér No. 43.

Mare depozit de tot-felul de oroloage
de buzunar, de părete, atârătoare
precum și tot-felul de giuvaergicale de
aur și argint. Reparări de oroloage și
giuvaergicale se efectuează prompt. Giuvaere
vechi de aur și argint le schimb sau le
cumpăr cu cel mai mare preț de zi. —

STAMM EDE succesor
RESCH FERENCZ,

atelier de mașini de cusut și biciclete
în TEMESVAR, strada Merczi 4.

Are magazin
de mașini de
cusut PFAPP
de ceață mări-
mea și cu pre-
țurile moderate.
Mare asortiment
de Goarne.
Prețurile se pot
solvi și în rate.

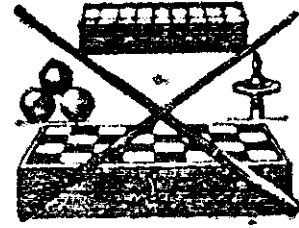
Cele mai noi Patefoane,
fără schimbarea acului, pe
lângă prețuri convenabile.
Telefon nr. 439.
Prețurile la dorință trimite gratuit

Krämer Károly
strungar
Făgăraș, Apaffy-utca Nr. 2.

Primește spre efectuare și reparare toate lu-
crurile ce aparțin acestei branșe, și reco-
mandă neguțătorilor dopuri pentru buți, în
orice mărime, pregătite din material excelent.

Ține în depozit în abundență mare totfelul de
articlii pentru fumători, gherghefuri pen-
tru lucrul de mână etc. etc.

Comandele din
provincie se exe-
cută prompt și cu
cea mai mare pun-
tualitate.

Obiectecte ad-
mirabile.

Nou! În Arad n'a mai existat încă! Nou!
In strada Forray (Palatul contelui
Nádasdy) s'a deschis deja o între-
— prinsă americană electrică de —

Tălpuire repede

Prețurile:

Tălpuire și călcăie bărbătești numai C. 2'40
" " " femeiești " " 2'—
" " " pentru copii " " 1'60
Roagă binevoitorul sprijin

Szabolcsi Farkas.

Se vând

pelângă rate lunare

convenabile, fără orice urcare de preț.

— Numai prima calitate. —

- Instrumente muzicale.
- Arme
- Articole de voiaj
- Ochiane
- Aparate de fotografiat
- Rufe pentru bărbați
- Covoare
- Candelabre
- Mobile de aramă
- Obiecte din argint de China
- Tablouri și statuete
- Casse de bani
- Opuri literare
- Mașini de scris
- Hectografe, la

Csiszár Viktor

Kolozsvár, Deák Ferenc-u. 20.

Succesorul lui Aufrecht și Goldshmidt.

Reprezentanța generală:

S. A. Elek & Comp.

DISTINS CU MEDALIE DE AUR IN 1888 SI 1907.

Urmasul lui Schuller József — Ladányi József

armurar și depozitar de articole de vânatoare
Pécs, Király-u. 42. — Nagyvárad, Uri-u. 21.

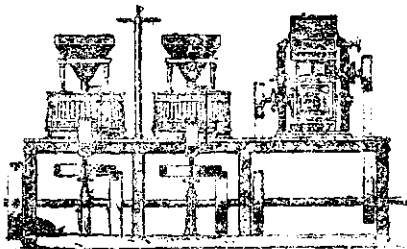

Am onoare a aduce la cunoștința on. public din les și jor că am preluat magazinul de arme existent de 30 de ani și cu bon renume al lui Schuller József, pe care snt numele meu li voi păstra și pe mai departe. Având în vedere că depozitul de arme din Pécs, Király u. 42, înființat la 1885 și a câștigat cel mai bun renume, îmi voi da silința ca pe lângă serviciu culant și prețuri ieftine să câștig această și celui din Oradea Mare.

Țin în depozit

arme de cea mai bună fabricație,

cu repetiție și încărcătură în teavă, revolvere, pistoale, și toffelul de cartușe pentru arme. — Se dă deosebită atenție reparației și păstrării armelor. Se primește ca ucenic un băiat cu 4 clase medii, care vorbește românește. — Preț-curent gratuit.

Oiere

motoare cu benzin și olei brut, locomobile motoare absorbitoare de gazuri. Mașini motoare cu benzin automobile pentru arat și imbiatui. Primește toffelul de montari pentru mașini, mașini cu aburi, stabilimente industriale și încălzirea cu aburi, precum și executarea a toffelul de aliaje de fier și metale,

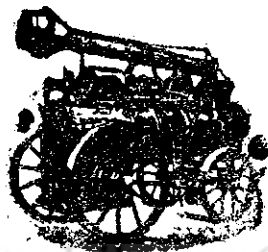
montarea deplină a morilor

și reparații în bransa aceasta.

Garanță deplină, serviciu prompt, prețuri ieftine.

KÁLNÁI S.

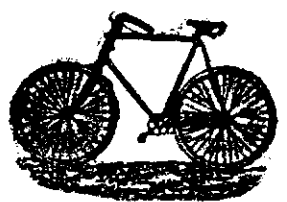
fabrică de motoare și turnătorie de fier
în Murăș-Oșorhei—Marosvásárhely

JOHAN GENSTHALER
giuvaergiu și ceasornicar,
în Orăștie. Szászváros.
Filială în Szászseben.

Vânzare de juvaera, de aur și argint și ceasornice pe lângă garanție și prețuri moderate. — Se fac orice reparații de juvaera și ceasornice de aur, repede, precis și ieftin. — Serviciu conștințos. —

Mașini de cusut pentru treburi casnice sau industriale, de cea mai bună fabricație

biciclete

gramofon

se pot cumpăra prețuri moderate

și plătiți în rate favorabile

Bodor Béla

magazin de mașini de cusut și biciclete în

Făgăraș, Str. Honvéd Nr. 1

Primul atelier ardelenian aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

Gerstenbrein Tamás és Társa sculptor și măiestru pietar.

Atelierul central al magazinei: Cluj-Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Magazin de pietrii monumentale

fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit, etc.

Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Biroul central:

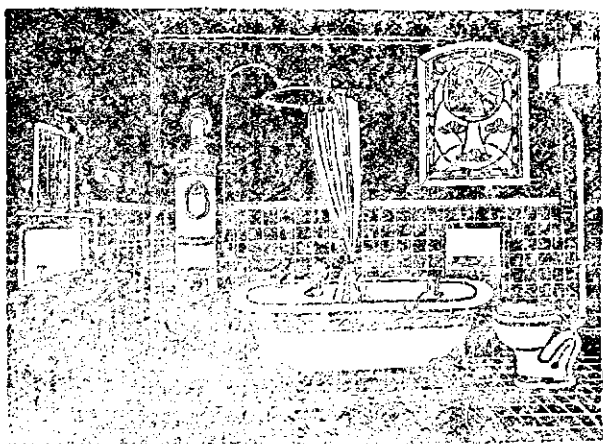
Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva și Nagyvárad.

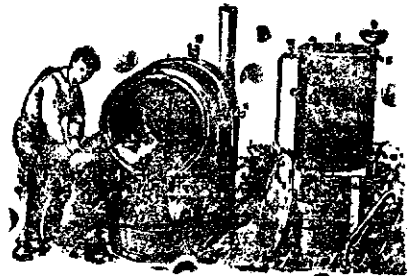
Max. Ruck, tinichigiu
Sibiu—Nagyszeben, Heidengasse 9.

Pregătește în atelierul său cu motor electric toffelul de lucrări p. zidiri, lucrări de tinichea, înfrumusețări, acoperire de biserici și turnuri, lucrări de stacmol turnat pentru ornament, precum și pentru firme, vase de scaldat în toată mărimea ș.a.

Friedrich Ohnweiler hărăgar în Szászseben
Ulița Petersdorfer Nr. 1

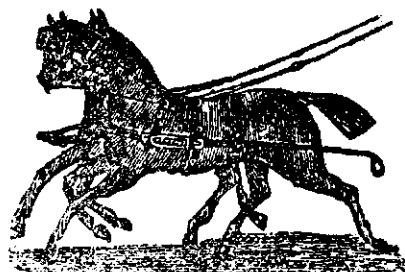
Primește spre efectuare: instrumente de fabricare de spirt, cognac, licquer, țuică și instrumente de a condensa acestea. Mare magazină. Toffelul de instrumente și lucru necesare la fabrici. Vase de aramă roșie pentru hoteluri, birouri, instituțiuni etc.

Vase de fierit cafea, vase de spălat și curățit.

Mai departe primește montarea și reparația fananelor artificiale lângă prețuri moderate.

Comandele se execută de material de prima calitate.

Atelier de curelări și coferării

Orendt G. & Feiri

(odinioară Societatea curelării)

Sibiu—Nagyszeben

Heltauerg. Str. Cisnădiei 4

Magazin bogat în articole pentru cărotat, călărit, vână sport și volaj, poclăzi și procovături, portmonee și bretele solide și alte articole de galanterie, cu prețuri foarte moderate. Depozit permanent în curele de mașini, curele de cum și legat, Sky (vâzrob). — Recomandă pe urmă cei mai buni jamperi de piele fabricație proprie, pentru civili și militari cari stau strins lipite pe picior. — Reparațiile se execută prompt. Mare depozit de hamuri pentru cai dela soierile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (toșuri) de cai coferă de călătorie. — Comandele se efectuează conștințos.

— Replantativă vitile cu altoi dela firma română! —

Altoi de vie!!

Calitate distinsă pe lângă prețurile cele mai moderate, soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoi, viță europeană cu rădăcină.

Se află de vânzare la

„MUGURUL“ însoțire economică-comercială Elisabetopole (Erzsébetváros, Kiskükülő vm.)

material disponibil în altoi peste două (2) milioane școalele de altoi n'au fost atacate de peronosporă, altoi dezvoltati la perfecțiune. La cumpărări pe credit cele mai ușoare condițiuni pătirea pe 10 ani cu interese de 70%.

La cerere preț-curent și instrucțiuni gratis și franco.

Insoțirea primește gratis elevi pentru învățarea altoitului și a manipulării școalei de altoi.

Prima condiție de renșită este de a folosi material solid!

Nu mai așteptați bune! Calitate distinsă!

Maison Schuster
salon de modă
 franceză și engleză pentru dame
Cluj-Kolozsvár, Unió-u. 12. etajul I.

Recomandă în atențiunea on. public din loc și provincă salonul de modă pentru dame transpus din Paris la cererea publică aci, aranjat cu cele mai bune puteri de lucru. Referindu-mă la cei 15 ani de experiență din străinătate sunt în poziție, ca să îndestulesc chiar și cele mai fine dorinți ale onoratului public, deoarece în salonul meu am adus lucrători tot din Paris și astfel on. public poate să-mi cerceteze modelele cele mai noi expuse în salonul meu și procurate din cea mai renumită casă din Paris, Pavuin-Creed și Drecol și rog on public să mă onoreze și sprijinească cu comande.

Asortiment bogat în articlii textili cu prețuri ieftine la firma:

J. B. MISSELBACHER SEN.

Sibiu—Hermannstadt.

Fabricatele renumitelor firme:

Benedict Schroll Sohn
în Braunau	Regenhardt & Rayman
în Freilwaldau
Pânze, șifon, creton	Măsașite de damast alb
Barchet-satin	Garnituri de damast pt. cafea albe și colorate
Barchet-croise	Ștergare de damast
Barchet-pichet	Ștergare-crep
Barchet-cu-șiruri	Ștergare-Frottier
Satin-gradel	Năframute de batist
Damast-Gradel	Năframute de in
Naking, Naturell	Gradel de in
Satin, Satin-Raye	Albituri de in
Pichet-cu-șiruri	Albituri de in pentru pat
Țesături mari de nuntă	Ștergare p. bucătărie
Pânze impermeabile.	Broderii de in.

Precum și Barcheturi în culori pentru haine, Albituri-tricot, Albituri și ciorapi, pentru dame, domni, și copii. Șorțuri pentru dame și copii. Acoperitoare cusute, de calitate fină și f. fină.

Albituri pentru dame după măsură, se efectuează solid și prompt.

Babós Béla fabricant de instrumente muzicale în
Sibiu, (Nagyszeben) Piața-mică 24.

Unicul fabricant în Sibiu. Cel mai ieftin și cel mai bun depozit de cumpărat pentru orice instrumente, precum: violine, țitere, clarinete, harmonice, și totfelul de instrumente de suflat din alamă, etc.

Cele mai bune și mai ieftine corzi de violine. Mare depozit de Gramofoane în diferite mărimi, precum și Scala-Record. Mare asortiment de plăci pentru gramofoane cu prețuri ieftine. Comandele se efectuează prin trimiterea banilor înainte sau prin rambursă. Reparările se execută artistic și cât se poate de prompt.

GYULAY KÁROLY
 atelier modern de fotografie artistică
 :: Timișoara—Temesvár, (Josefstadt) ::
 Strada Hunyadi Nr. 5. — (Lângă Casina Délvidéki).

Efectuează: Tot-felul de fotografii. Picturi în olei. Acvarele. Pasteluri. Platinolie. Înmariri după orice fotografie, în cel mai modern stil artistic.

Ap-ucte.

Se dorește apă ducte ieftine să se adreseze la antepriza lui **Schler Ignátz, Cluj, Szép-u. 1.** Căcut atât în Budapesta cum și întreaga țară. Telefon Nr. 779. Primește pe lângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de ducte și canalizare trebuincioasă pentru castele, comune, spitale, casărmi etc. — Specialist în sondaj. — Primește pe lângă condiții avantajoase și în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuit. Peșajează pe anul întreg pentru ținerea în bună rinduire a caselor și pentru repararea bazinei closetului. Oferă aparatul pentru clătirea closetelor și care nu reclamă oșpe și de fiecare bucată dă garanția de 3 ani. —

Orologiu de buzunar
 cu capac dublu, mecanism excelent
pentru 6 coroane
 se capătă pe lângă garanția de 2 ani precum și totfelul de
reparări de oroloage
 se execută cu prețuri convenabile la
Süssmann E. orologier
 Sibiu—Nagyszeben, Reispérg. 11.

„TIMIȘIANA“ institut de credit și economii soc. pe acții, Timișoara.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii »Timișiana«, societate pe acții în Timișoara se convoacă și sunt rugați a participa la

a XXVI-a adunare generală ordinară

ce se va ținea în 13 Februarie a. c. st. n. la orele 9 a. m. în localitățile institutului.

OBIECTELE ADUNĂRII:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de reviziune și stabilirea bilanțului.
2. Deciderea asupra distribuirii profitului curat.
3. Darea absolutorului direcțiunii și comitetului de reviziune pe anul 1910.
4. Modificarea statutelor.
5. Eventuale propuneri ivinde în sensul §-lui 22 lit. b) din statutele institutului.

Timișoara, 23 Ianuarie 1911.

Anton Mocsonyi de Foen
președintele institutului.

Dispozițiuni statutare: Tot decisiv în adunarea generală au numai acei acționari, cari înainte de deschiderea ședinței depun la casa institutului acțiunile lor transcrise cu cel puțin 6 luni mai înainte pe numele lor (§ 12).

Plenipotențiatul altui acționar trebuie să fie însuși acționar al institutului. Pe minoreni li reprezintă tutorii; pe femei, bărbații lor; pe societăți, corporații și institute le reprezintă plenipotențiații lor, cari pot fi și neacționari (§ 13).

Spre a înlesni participarea la adunarea generală și d-lor acționari din depărtare, am rugat pe on. direcțiuni dela »Albina« (Sibiu), »Bihoreana« (Oradea-mare), »Victoria« (Arad), »Oravișana« (Oravișa), și »Lucașfăruș« (Verșeș) să ia în primire acțiunile de ale institutului nostru — până în 10 Februarie a. c. ora 12 din zi; acțiunile pentru participare la adunarea generală se pot depune și la casele filialelor noastre din Buziaș, Recaș, Ciocova și Deta, precum și la casa Expoziturii din Toracul-mic

ACTIVA		CONTUL BILANȚ		PASIVA	
Cassa	241441.46			Capital societar	1200000
Bon în Giro-Conto și la alte bănci	39843.—	281284.46		Fond general de rezervă	300000.—
Cambii	3089325.44			Fond special de rezervă	17881.78
Cambii cu acoperire hipotecară	2955622.35	6044947.79		Fond de penziune	62572.99
Imprumut hipotecar		2576650.45		Depozite spre fructificare	4586022.28
Conturi-curente cu acoperire		372505.40		Reescont	1208737.13
Imprumut pe amanet		3060.—		Imprumut hipotecar cedat	1618441.98
Efecte		615876.—		Cambii cu acoperire hipotecară cedate	487274.35
Casa Filialei Recaș	18166.86			Dividende neridicate	570.—
Casa Filialei Ciocova	58957.97			Interese transitoare	117898.57
Casa Filialei Deta	8299.96			Interese după capitalul de acții din emisiunea III	8574.62
Realități	200.—	85624.79		Contribuție după interese la depuneri spre fructif.	8437.18
Mobilier	15020.52			Diverse conturi creditoare	321623.95
După 10% amortizare	1502.05	13518.47		Profit transpus din 1909	4460.94
Interese de reescont și ipoteci ced. anticipate		12170.36		Profit net	140983.84
Interese restante		3651.09			
Acționari		71742.—			
Diverse conturi debitoare		2448.80			
		10083479.61			10083479.61

SPESE		Contul Profit și Perdere.		VENITE	
Interese la deposite spre fructificare	180182.83			Profit transpus din 1909	4460.94
Interese la reescont	85607.37			Interese dela cambii	223805.06
Interese la imprumut hipotecar cedat	94352.86			» » » cu acoperire hip.	155548.48
Interese la cambii cu acop. hip. cedate	7782.96	367926.02		» » » imprumut hipotecar	154548.07
Contribuție după inter. la dep. spre fruct.	17984.81			» » » pe amanet	243.17
Contribuție erarială și comunală	23950.95	41935.76		» » » conturi-curente cu acop.	16362.85
Salare		53003.79		Venitul efectelor	27264.76
Chirie și spese de cancelarie		22125.44		» realităților	4007.74
10% amortizare din mobilier		1502.05		» asigurărilor	1951.89
Profit transpus din 1909	4460.94			Proviz. uni	43744.88
Profit net	140983.84	145444.78			
		631937.84			631937.84

Timișoara, la 31 Decembre 1910.

Cărăbașiu m. p.
director executiv.

Miculescu m. p.
șef-contabil.

DIRECȚIUNEA:

Theodorovici m. p. Crăciunescu m. p. Dr. Cosma m. p. Ioan Pepa m. p. Gherdan m. p. Ionașiu m. p.
președinte. vicepreședinte.

Subsemnatul comitet am examinat contul prezent al bilanțului și cel al profitului și perderilor și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare purtate în bună regulă, le-am aflat cu acelea în consonanță și exacte.

COMITETUL DE REVIZIUNDE:

Dr. Traian Șincay m. p. D. Bulbaș m. p. G. Breban m. p. Vincențiu Petrovielu m. p.
președinte.